

ოიდიპოსი კოლონოსში

მოქმედი პირნი

ოიდიპოსი

ანტიგონე

ჟცხო

ათიკელ უხუცესთა ქორო

ისმენე

თესევსი

კრეონტი

პოლინიკე

მაცნე

კოლონოსი

ოიდიპოსი

ო, ანტიგონე, უსინათლო მოხუცის შვილო,
სადა ვართ ნეტავ ან რომელი ხალხის ქალაქთან?
ვინ შეივრდომებს დღეისათვის მწირ ოიდიპოსს
თავისი მცირი გასაკითხით, ვინ შეიფარებს
ეგზომ მცირედის მთხოვნელსა და მცირედზე ბევრად
მცირედის მშოვნელს, თუმც იმითაც სრულად კმაყოფილს?
მე ხომ სიყვარულს და დათმენას მასწავლის ტანჯვა,
ხანგრძლივი ჟამი და მესამეც — დიდგვაროვნება.
თუმცადა, შვილო, თუკი ახლო ან კიდევ სადმე
წმინდა ჭალაში ჩამოსაჯდომს ხედავ რაიმეს,
შემაჩერე და იქ ჩამომსვი. უნდა გავიგოთ,
სად ვიმყოფებით: ჟცხონი ვართ და საჭიროა,
ვიკითხოთ, როგორ აღვასრულოთ ქვეყნის წესები.

ანტიგონე

მრავალტანჯულო ოიდიპოს, ძვირფასო მამა,
შორიდან ვხედავ, გოდოლები არტყია ქალაქს.
ცხადზე ცხადია, წმინდა არის ადგილი ესე,
ზეთისხილითა, დაფნითა და ვაზით მდიდარი,
და ბულბულებიც საამურად გალობენ ირგვლივ.
ამ მქისე ქვაზე აჯობებდა მოგეთქვა სული
მოხუცისათვის მეტისმეტად გრძელი გზის შემდეგ.

15. ძველი ბერძნული ტრაგედია

ოიდიპოსი

ახლა დამევი და თვალდაშრეტილს დამიდექ მცველად.

ანტიგონე

კარგა ხანია, არ მჭირდება ამის სწავლება.

ოიდიპოსი

მაინც სადა ვართ, შეგიძლია გამაგებინო?

ანტიგონე

თუმც ვხედავ ათენს, ამ ადგილის სხვა არრა ვიცი.

ოიდიპოსი

ამას ხომ ყველა მოგზაურიც გვეუბნებოდა?

ანტიგონე

წავიდე სადმე, გავიკითხო, რა ადგილია?

ოიდიპოსი

ჰო, ჩემო შვილო, თუკი სახლობს ვინმე მახლობლად.

ანტიგონე

სწორედ აგრეთა; არ გვჭირდება არავის ძებნა; ვხედავ, რომ ვიღაც უცხო კაცი გვიახლოვდება.

ოიდიპოსი

აქეთკენ მოდის? თანაც უკვე ახლოა ჩვენთან?

ანტიგონე

ის კაცი უკვე ჩვენთან არის, ასე რომ, მამა, შენი სათქმელი შეგიძლია თვით მასვე უთხრა.

ოიდიპოსი

ო, უცხო კაცი, შვილისაგან, რომლის თვალები ჩვენ ორის ნაცვლად ჰვრეტენ ნათელს, მე გავიგონე, რომ აქ მოსულხარ ჩემდა ბედად, იქნებ გვაუწყო...

უცხო

სანამდის რამეს შეიტყობდე, მანდედან აღდექ, ნება არა გაქვს, რომ შეეხო ამ წმინდა ადგილს.

ოიდიპოსი

რა ადგილია ეს ადგილი ან რომელ ღმერთის?

უცხო

წმინდა არის და უკაცური, რადგან გეას და სკოტოსის სასტიკ ქალიშვილებს უპყრიან იგი.

ოიდიპოსი

თქვი, უცხო კაცი, რა სახელით ვევედრო უკვდავთ?

უცხო

ველაფრისმცოდნე ევმენიდებს უხმობენ იმათ აქაურები, სხვა სახელით უხმობენ სხვები.

ოიდიპოსი

გულმოწყალებით მიმიღებენ მათ მავედრებელს, არც არასოდეს წამოვდგები ამ ადგილიდან.

უცხო

რად ამბობს ამას?

ოიდიპოსი

ასეთია ბედის ნიშნება.

უცხო

არა, მართლაც რომ ვერ გავხედავ მე შენს გავდებას, მოქალაქეებს თუ არ ვკითხე, როგორ მოვიქცე.

ოიდიპოსი

გაფიცებ ღმერთებს, უცხო კაცი, ეგზომ უპოვარს, ნუ დამზავრავ და მიპასუხე ერთ შეკითხვაზე.

უცხო

შკითხე, დრადრით არ შევლახავ მე შენს ღირსებას.

ოიდიპოსი

ვისია ნეტა ეს ადგილი, რომელს ღმერთის?

უცხო

ყველაფერს წვრილად მოგახსენებ, რაც თავად ვიცი.
წმინდათაწმინდად იწოდება ადგილი ესე —
დიდი ტიტანის, ცეცხლოსანი პრომეთევსის და
პოსეიდონის წილხვდომილად ხმობილი მიწა.
ადგილი, შენ რომ ფეხით თელავ, რვალის ზღურბლია
ჩვენი მიწისა და დიადი ათენის ფუძე.

დიდად ამაყობს გარეშემო ყოველი ველი
მათი მფარველი კოლონოსით, ცხენთა მხედნელით,
ამადაც მისას ატარებენ სახელს ყველანი.
აი, სადა ხარ, უცხო კაცო, ეს ჩვენი მხარე
სიტყვით კი არა, საქმიანთა პატივგებული.

ოიდიპოსი

სახლობს თუ არა კაცის ტომი ამ ადგილებში?

უცხო

რალა თქმა უნდა, და სახელიც ამ ღმრთისა ჰქვია.

ოიდიპოსი

მეფე ვინლაა, იქნებ ძალა ხალხსა აქვს თავად?

უცხო

ქალაქში მყოფი ბასილევსი მართავს ამ მხარეს.

ოიდიპოსი

ვინ არის იგი ვინაც მართავს სიტყვით და ძალით?

უცხო

თესევსს უხმობენ დიდებული ეგევსის ნაშობს.

ოიდიპოსი

იქნებ მალეშობოლს გაგზავნიდით იმასთან ვინმეს?

უცხო

ჰო, მაგრამ რისთვის, იმისთვის, რომ შენთან მოვიდეს?

ოიდიპოსი

მცირედით შემწემ საჩუბებელი რომ ნახოს დიდი.

უცხო

რა საჩუბებელი უნდა ნახოს ბრძისაგან მეფემ?

ოიდიპოსი

რასაც კი ვამცნობთ, მიუმცდარად ვეტყვით ყველაფერს.

უცხო

რომ არაფერი არ შეგემთხვეს, აქ დამელოდე,
ბელკრულო კაცო, თუმც, როგორც ჩანს, კეთილშობილო.
მანდავე დარჩი, მე რომ გნახე, მე კი წავალ და
განა თუ თავად ათენელებს, ჩემსავე თვისტომთ
ვეტყვი ყველაფერს, ისინი კი უკეთ განსჯან,
აქ დაგტოვონ, თუ გაგაბრუნონ კვალადვე უკან.

ოიდიპოსი

წავიდა ჩვენგან უცხო კაცი? მითხარი, შვილო.

ანტიგონე

წავიდა იგი, ყველაფერი როგზუა, მამა,
თქვი, რაც გენებოს, შენთან ისევ მხოლოდ მე დავრჩი.

ოიდიპოსი

შერასასტიკნო მეუფენო, უპირველესად,
თუწინდამი ლოცვად მოვდრეკილვარ მე ამ მიწაზე,
ნურც ფებოსის და ნურც ჩემს მიმართ იქნებოთ მკაცრი,
სწორედ მან მითხრა, დაითმენო მრავალ სატანჯველს
და აღსარულიც ამნაირი მითხრა უკვდავმა:
მთხრა, რომ ბოლოს მივალწვედი ქვეყანას, სადაც
წმინდა ლოდეზზე დავჯდებოდი, ქვეყნის მკვიდრთაგან
თავშესაფარსაც ვიპოვიდი. აქ მოვრჩებოდი
ტანჯულ სიცოცხლეს. მაღლსა ვწევდი, ვინც შემვიერდომდა,
იმათ კი, ვინაც გამაგდებდა — ათას სიავეს.
მომასწავლები ეგ ნიშნებიც აღმიტქვა ღმერთმა:
მოწისძვრა ანდა მეხის გრგვინვა ან ზევსის ელვა,
ანლა კი მართლაც კარგად ვხვდები, რომ ამ ჩემს გზაზე
განა სხვარიგად, ისევ თქვენი წმინდა ნიშნებით
შემომიყვანეთ ღვთაებათა ამ წმინდა ტევრში.

ღვინის მოძულეთ არასოდეს არ შეგხვდებოდით
მე თქვენ პირველებს, მე — თავადაც მუდამ ფხიზელი.
ო, არც ამ ქვაზე დავჯდებოდი, მაგრამ, ღმერთქალნო,
ღეე, მიბოძეთ აპოლონის მიერ აღთქმული
აღსასრული და იღუმალი გარდაცვალება,
უკეთუ ნაკლებ ღირსეულად არ მთვლით ამისთვის
მე, კაცთა შორის უსასტიკეს ტანჯვათა მნახველს,
ძველი სკოტოსის ტკბილო შვილნო, შემიბრალებდეთ,
შემიბრალებდეთ შენც, პალასით სახელდებულ
ყველა ქალაქზე უწმინდესო დიდო ათენო,
შემიბრალებდეთ თიდიბოს მეფის საბრალო
ანტილის, რამეთუ არსადღაა ძველი სხეული.

ანტიგონე

იყუჩე, მამა, კარგად ვხედავ, შენს სანახავად
აქეთვე მოდის უხუცესთა უცხო კრებული.

ოდიპოსი

მე გაეჩუმდები, შენ კი, მოდი, გადამიყვანე
გზიდან ჭალაში, ვიდრე მათგან არ გავიგონებ.
თუ რას იტყვიან, აკი სწორედ ცოდნა იძლევა
ჩმის პირობას, ფრთხილად ვიყოთ ყოველ საქმეში.

პაროდოსი

ქორო

ბროფი ა

შეხედე. ნეტავი ვინ იყო, სად გაქრა?
აქედან ნეტავი საითკენ წასულა იგი — კანდიერთა
შორის ყველაზე კანდიერი?
ეძებე იგი თვალებით,
ყოველგან მიაპყარ სმენა.
ვლაც მოხუცი ყარიბი — იგი
უცხოა ალბათ; ამ წმინდა ტევრში
ვერ შეხედავდა შესვლას ჩვენგანი,
ამ დაუძლეველ ასულთა შორის,
რომელთა სახელის გვაშინებს ხსენებაც,

ვერღს ვუვლით რომელთ და თვალსაც ვერ ვუსწორებთ,
უხმოდ, უსიტყვოდ ჩავუვლით მხოლოდ,
სულში კრძალული აზრით სავსენი,
ახლა კი ვილაც მოსულა აქ და
წესო შეულახავს
თუმც ყველგან ვეძებე მე იგი თვალებით,
აქამდე არ ძალმიძს,
გავიგო, მაინც რა იქნა იგი.

სიტამა ა

ოდიპოსი

აქა ვარ ის კაცი, რამეთუ ხმით ვხედავ,
როგორც იტყვიან.

ქორო

ვაგლახ, ო ვაგლახ!

ვეზომ შემზარავი ხილვად და სასმენად.

ოდიპოსი

ამას გთხოვთ, უცხოონო, ნუ ჩამთვლით მკრებელად.

ქორო

მფარველო კრონიდეს, ვინ არის ეს კაცი?

ოდიპოსი

ისა ვარ, ვის ხვედრსაც არავინ ეტყოდა
კარგსა და ბედნიერს. ამ მიწის პატრონნო,
ხომ ცხადზე ცხადია, ხომ აღარ ვივლიდი
მე სხვისი თვალებით,
ან თავად წლოვანი ამ ბაღლის წყალობით?

ანტიბროფი ა

ქორო

ვაგლახ, ო, თვალებით სინათლე-დამქრალო,
ო, ნუთუ ეგეთი ბედშავი ყოფილხარ? ვხედავ, ცხოვრება
გრძელი გაქვს განვლილი და მძიმეც.
თუმცაღა რამდენადაც ძალმიძს,

ვეცდები არ შეგმატო ტანჯვა.

შედიხარ,
შედიხარ, მაგრამ ჯობს არ შეხვიდე
მღუმაზე ტევრის სიღრმეში, სადაც,
მწვანე ბალახით მორთულ მდელოზე
წმინდა ჭურჭელი ერთურთს შეუტრეხს
თაფლიან სასმელს და წყალს ნაკადულისას.

ო, იმათ ერიდე, ბედშავო უცხოვ,
განვედ, გაშორდი ამ ადგილს, ჩქარა,
დიდი მანძილი იქმნას ჩვენს შორის.
ხომ გაიგონე, ტანჯულო მწირო?
ან იქნებ ის გინდა,
პასუხი მომიგო. მაშ, მოდი, აქ დადექ,
იქ, სადაც ყველას აქვს
უფლება დგომისა. მანამ კი დადუმდი.

სისხეშა ბ

ოიდიპოსი

რა მოვიფიქროთ, რაღა ვქნათ, შვილო?

ანტიგონე

რაც ამით სწადიათ, ისა ვქნათ, ძვირფასო,
დავუთმოთ, რაცა ხამს, ვისმინოთ ამათი.

ოიდიპოსი

მაშ, ხელი მომკიდე.

ანტიგონე

მე უკვე გეხები.

ოიდიპოსი

თქვენდამი დანდობილს და თქვენთან გადმოსულს,
ნურაფერს დამაწევთ, უცხოხო, უკეთურს.

სტროფი ბ

ქორო

ვერვინ, ვერასდროს გაგაძევებს ძალმომრეობით,
მოხუცო კაცო, ამ ლოდებიდან.

ოიდიპოსი

კმარა თუ არა?

ქორო

უფრო წინ მოდექ.

ოიდიპოსი

კიდევ...

ქორო

ქალწულო, წინ გამოუძიებ,

შენ ხომ ყველაფერს კარგად ხედავ.

ანტიგონე

მომენდე, მამა, გაგიძღვები და
უკან გამომყე ბრმა ნაბიჯებით.

ოიდიპოსი

.....

ანტიგონე

.....

ოიდიპოსი

.....

ქორო

უცხოვ უცხოთა შორის, ტანჯულო,
გადაწყვიტე და ზიზლით განაგდე
ჩენი ქვეყნისთვის მიუღებელი,
ხოლო მისადები შეიყვარე

სისხეშა ბ

ოიდიპოსი

მაშ, წამიყვანე, ჩემო ძვირფასო,
სადაც ღვთისმოსავე ზრახვით განმსკვალულთ თქმაც
შეგვეძლება

და საპასუხო სიტყვის მოსმენაც.
ნუ შევეურჩებით უცილოდ მოსახდენს.

ანტიბროფი ბ

ქორო

აქეთ წამოდი. შეჩერდი და ამ ლოდის ქვიდეს
ნულარ გასცდები, ბედკრულო კაცო.

ოდიპოსი

აქ ვაყო?

ქორო

აკი ვითხარი, კმარა!

ოდიპოსი

ვიდგე თუ დავჯდე?

ქორო

ლოდზე დაჯექი,
და დაბლა გვერდზე დაიხარე.

ანტიგონე

მამა, მომენდე, მშვიდად და წყნარად
ნაბიჯი შენი მიადგი ნაბიჯს.

ოდიპოსი

ვაგლახ, ო, ვაგლახ!

ანტიგონე

შენი სუსტი და მოხუცი ტანით
ხელებს მკენდე მოსიყვარულეს.

ოდიპოსი

ო, მძიმე ხვედრო!

ქორო

ბედკრულო, ახლა, როცა დამშვიდდი,
გაბედე, გვითხარ, ვინ გზობა ქვეყნად,
აქ რამ მოგიყვანა აგრერიგ ტანჯული.
რას მოგვიყვები შენს სამშობლოზე.

ეკოდოსი

ოდიპოსი

ო, უცხო კაცო,
გამაძევეს, ოლონდ... ო, ოლონდ...

ქორო

მაინც რას გვიკრძალავ, მოხუცო კაცო?

ოდიპოსი

ო, მეტად ნულარ, ნულარ ეცდები,
ვინაობაზე მკითხო რაიმე.

ქორო

ვინა ხარ მაინც?

ოდიპოსი

ჩემი მოდგმა შემზარავია.

ქორო

გვითხარი!

ოდიპოსი,

ღმერთო, რა ვუთხრა, შვილო?

ქორო

თქვი, უცხო კაცო, ვისი თესლის ხარ,
ისიც გვითხარი, ვინ გზობა ქვეყნად.

ოდიპოსი

ვაიმე, ბედშავს, რაღა ვქნა, შვილო?

ანტიგონე

შპვე ზღურბლზე ხარ, უთხარი, მამა,

ოდიპოსი

კეთილი, ვეტყვი, ვერ ვმალავ უქვე.

ქორო
ნულარ აყოვნებ, ჩქარა გვიბარო.

ოიდიპოსი
ლაიოსის ძე თუ იცით?

ქორო
ვაგლახ!

ოიდიპოსი
ძე ლაბდაკიდთა გვარისა?

ქორო
ზევსო!

ოიდიპოსი
ოიდიპოსი?

ქორო
შენ ხომ არა ხარ?

ოიდიპოსი
ნუ შეგაშინებთ, რასაც მე გეტყვით.

ქორო
ვაგლახ, ო, ვაგლახ!

ოიდიპოსი
მე ბედშავს.

ქორო
ვაგლახ!

ოიდიპოსი
ახლა რაღა ვქნათ, მითხარი, შვილო?

ქორო
წადით, გაშორდით ამ მიწას ჩქარა.

ოიდიპოსი
ვით აღასრულებ; რასაც შემპირდი?

ქორო
ბოროტ წყენაზე შურისძიებას
აროდეს დასჯის, იცოდე, ბედი.
ტყუილს, სანაცვლოდ ტყუილმრიგებულს,
ტანჯვა თუ მოაქვს მისი მთქმელისთვის.
აღეპე გაშორდი მაგ ადგილს ჩქარა
განვედ, შორს წადი ჩვენი მიწიდან;
რამე ახალი ჭირი
თავს არ დაატეხო ქალაქს.

ანტიგონე
წყალობით ჭავსე უცხოტომელნო,
ბოლომდე აღარ მოისურვეთ, რომ მოგესმინათ
მოხუც მაშისთვის. არ ისურვეთ, რადგან შეიტყვეთ,
შეიტყვეთ ეგზომ უნებლიე მისი ცოდვები.
და აი ახლა მე შეგთხოვთ ბედკრული,
მე მაინც შემინდეთ ამ ერთის მთხოვნელი,
მამა შეიბრალებთ ჩემი.

ო, გვედრებით. თავად შენ კი ჩემი თვალებით
ისევე გიციერ მაგ თვალებში, თითქოს თქვენივე
სისხლისა ვიყო, თქვენიანი, ო, შეიწყალეთ
საბრალო მამა, ვით ღვთის ხელებში
სწორედ ისე ვართ თქვენს ხელში ახლა,
თუმც არც კი ველით, გადმოგვხედეთ წყალობის თვალით.
გავედრებ შენთვის უსაყვარლეს ბავშვს და მეუღლეს,
ქონებასა და კერის ღმერთსაც გავედრებ ცრემლით...
განა. გიხილავს მოკვდავი კაცი
ღმერთისგან მონიშნულ
ბედს გაპქეოდეს?

პირველი ეპისოდის დიონი
ქორო

ოიდიპოსის ქალიშვილო, კარგად იცოდე,
ეგზომ ბედშავნი, გვებრალები შენაც და ისიც.

მაგრამ დიადი და უკვდავი ღმერთების შიშით
რაიც გითხარით, იმაზე მეტს ვერაფერს გეტყვი.

ოიდიპოსი

რა სარგებელი შეუძლია რომ მოიტანოს,
ხალხში დარბეულ დიდებს და მშვენიერ სახელს?
ამბობენ თითქოს ქალაქებში ათენიაო
ყველაზე მეტად ღვთისმოსავი, მას თუ ძალუქსო,
შეიფაროს და მიეშველოს ბედკრულ უცხოელს.
ნეტა სად არის ჩემდა მომართ ესე ყოველი,
თუკი ამ წმინდა ფუძეთაგან მაყენებთ ახლა
და შორს! მაძევებთ სახელისგან შეშინებულნი,
განა საქმისგან ან თვით ჩემგან — მე ჩემს საქმეებს
დათმენილს უფრო დავარქმევდი, ვიდრე ჩადენილს,
თქვენ ხომ ის გსურდათ, დედ-მამაზე მეუწყა რამე.
მე კარგად ვიცი, მათ გამოა ეგ თქვენი შიში.
მაინც როგორ ვარ. მე ბუნებით ბოროტი ნეტავ,
თუკი საქმითვე ვუპასუხე ჩადენილ საქმეს?
განზრახ რომ მექნა, ამგვარადაც არ ვიქმედი ბოროტს.
თქვენთან მოსული არაასმცოდნე მოვსულვარ სულაც,
მათგან კი სწორედ მცოდნეთაგან ვეგნე ესოდენ.
ღმერთებს გავიცებთ, დამიცავით, რაკი შემპირდით.
ღმერთების შიშით ნურასოდეს შელახავთ მეტად
უკვდავთა პატივს რამე საქმით; გწამდეთ ღმერთები
მოკვდავთა შორის ღირსეულსაც ხედავენ მუდამ
და უღირსებსაც ჭკრეტენ მათში. მათგან გაქცევას
ვეროდეს შეძლებს უსამართლო ვინმე მოკვდავი.
სწორედ მათ გამო ვდგავარ ახლა თქვენს წინ, უცხოხო,
დე, ნუ ჩაიდენ, ნუ შელახავ უღირსი საქმით
სვეკეთილი და დიდებული ათენის სახელს;
არამედ ისე, ვით მიმიღე ხელშეუხები
მავედრებელი დამტოვე და დამიცავ კიდევ.
ნუ დამამცილებთ სახილველად ეგზომ შემზარავს;
ღმერთშემოსილი და წმინდანი მოვსულვარ თქვენთან
და სარგებელიც დიდი მომაქვს ათენელთათვის.
როცა მეუფე მოვა ვინმე, თქვენი პატრონი,

მაშინ მოისმენ, ყოველივეს მაშინ გაიგებ,
ხოლო მანამდე არაფერი არ ქნა ბოროტი.

ქორო

პოი, მოხუცო, უეჭველი მოწიწების და
კრძალვის ღირსია შენი აზრი, შენი სიტყვები
როლი არიან უსრულონი, ისე ვით ადრე.
დაე, ამ ქვეყნის შეუფეთა განბჭონ ისინი.

ოიდიპოსი

მაგრამ სად არის ქვეყნის მეფე, უცხოტომელნო?

ქორო

თავისი მამის და წინაპრის დიად ქალაქში,
მასაც ეტყუოდა ალბათ მაცნე, ჩვენ რომ შეგვეყარა.

ოიდიპოსი

ო, ნუთუ შართლა მიწყალობებს ეგოდენ ზრუნვას,
რომ ბრმა ბერიკაცს აქ შეახლოს თავისი ფეხით?

ქორო

ძალზე უხვადაც, თუ სახელი უხსენეს შენი.

ოიდიპოსი

პო, მაგრამ ნეტავ ვინ აუწყებს ამ ამბავს მეფეს?

ქორო

გზა გრძელი არის მეტისმეტად, მაგრამ მგზავრები
საქმოდ სწრაფად ავრცელებენ სამეფოს ამბებს,
ეტყვიან მას და უმალ შენსკენ გამოსწევს იგი.
შენს სახელს ყველა კარგად იცნობს, რაწამს ამცნობენ
შენ მოგაშურებს, ნებიერად ეძინოს თუნდაც.

ოიდიპოსი

მესივე ქვეყნის და თვით ჩემდა საბედნიეროდ
მოვიდეს იგი — ვინ არ არის თავის მოკეთე.

ანტიგონე

ო, კრონიდესო! რა ვიფიქრო, ან რა ვთქვა, მამა?

ოიდიპოსი

რა მოხდა, ჩემო ანტიგონე?

ანტიგონე

ვილაცა ქალი

აქეთვე მოდის ეტნურ კვიცზე აშხედრებული,
თესალიური ქუდი მალავს ქალის პირსახეს
თავისი ფართე ფარფლისაგან მომდგარი ჩრდილით.

რა ვთქვა?

მართლა ის არის, თუ არ არის, ზომ არ ვტყუვდები?

ხან ამას ვფიქრობ, ხანაც იმას. ვერაფერს ვამბობ.

ბედშავი...

არა, არ ვცდები. შორიდანვე შეაღერსება

გაბრწყინებული მისი სახე და მისი შხერა,

ეჭვი არ არის, ჩემს სანუკველ ისმენეს ვხედავ.

ოიდიპოსი

როგორ თქვი, შვილო?

ანტიგონე

შენს შვილს ვხედავ, ძვირფასო მამა,

შენს შვილს და ჩემს დას, უკვე ხმებიც გარკვევით მესმის.

ისმენე

ო, რა ტკბილია და ძვირფასი ეგ თქვენი ხმები —

ღისა და შამის! ძლივს გიპოვნეთ და აი, ახლაც
გიყურებთ თქვენ და ძლივსლა გარჩევთ მწუხარებისგან.

ოიდიპოსი

მოხვედი, შვილო!

ისმენე

რა ბედშავი ყოფილხარ, მამა!

ოიდიპოსი

შვილო, აქა ხარ!

ისმენე

ჰო, აქა ვარ, ძლივს მოგაღწიე.

ოიდიპოსი

ხელი მომკიდე!

ისმენე

ჰა, ორთავეს გეხვევით, მამა.

ოიდიპოსი

დაო და შვილო!

ისმენე

ცხოვრებაო ვგზომ მძიშეთ!

ოიდიპოსი

ჩვენ ორზე ამბობ?

ისმენე

და აგრეთვე ჩემს ბედშავ თავზეც.

ოიდიპოსი

რამ მოგიყვანა მაინც, შვილო?

ისმენე

შენს ვამო ზრუნვამ.

ოიდიპოსი

ნახვა მოგწყურდა?

ისმენე

ჰო და თანაც ამბები მომაქვს
ამ კაცთან ერთად, უერთგულეს მონად რომ შემრჩა.

ოიდიპოსი

თქვი, შენი ძმები რალას იქმენ ან სად არიან?

ისმენე

სადაც არიან, საშინელი რამ სჭირს ორთავეს.

16. ძველი ბერძნულ ტრაგედია

ო დ ი პ ო ს ი

პოი, რაოდენ მსგავსი არის მათი ყოფა და მათი ბუნება ეგვიპტური ადათ-წესების. ამ ქვეყნის კაცი ჩვეულებრივ სახლში სხედან და ქსელსა ბეჭვენ, ცოლები კი ამნაირ კაცთა ნოდავ კარში ირჭებიან სარჩოს გულისთვის. თქვენაც აგრე ხართ; იმათ, ვისაც ზრუნვა შეჰქვების, ქალწულებივით ჩაკეტილან თავიანთ სახლში, თქვენ კი მათ ნაცვლად იზიარებთ ესოდენ მძიმე ჩემს კუთვნილ ტანჯვას. აჰა, ესეც — რაწამს ყრმობიდან გამოვიდა და მოიმაგრა ნორჩი სხეული — ბედშავი მუდამ თან დამყვება და უსინათლოს მუდამ ერთგულად დამატარებს ტყესა და ღრეში. ხშირად ატყდება უხამურს და ულუკმაპუროს წვიმების თქეში, ხშირად ტანჯავს მზის სიმხურვალე. საოცრად შტკიცე არად აგდებს იგი მშობლიურ სახლში ცხოვრებას, ლუკმაპური თუ ექნა მამას. შენ კი, ო, შვილო, ჯერაც აღრე შენს ბედკრულ მამას კადმოსელთაგან იღუმალად რომ მომიტანე ჩემს ცხოვრებაზე ნამისნევი ქურუმთა სიტყვა, ერთგული დარჩი, თებედან რომ გამომაძიეგეს. და აი ახლაც მამისათვის ნეტავ რა სიტყვა მოგაქვს, ისმენე, სამშობლოდან გრძელი გზით მოსულს. ან იქნებ მართლაც არ აპირებ ავის უწყებას.

ისმენე

თუ რანაირი ტანჯვა ვნახე, ძვირფასო მამა, როდესაც შენსას ვეძიებდი ადგილსამყოფელს, არ გეტყვი, რადგან აღარა მსურს, გავიხსენო და კვლავ განვიცადო ერთგვის' უკვე განცილილი ტანჯვა. მე იმ ამბავთა საუწყებლად მოვსულვარ შენთან, შენს ბედუკუღმართ ვაჟიშვილებს რომ სჭირთ ამყამად. ჯერ აგრე სურდათ, კრეონტისთვის დაეთმოთ ტახტი. ამით ახალი ბიწისაგან ეხსნათ ქალაქი. საგვარეულო წყევლას ჰვრეტდნენ და ავბედობას, წყევლას, რომელიც გაუხარელ შენს სახლში მკვიდრობს.

ახლა კი ღმერთთა ნებითა და თვით მათი ავი გონების ძალით შუღლს მიეცნენ სამგზის ბედშავნი. გმართველობა სურთ და ტირანის ძალაუფლება. და, ჰა, ასაკით უმცროსი და გვიან შობილი ტახტს ართმევს აღრე დაბადებულ პოლინიკეს და შორს განაძევებს სამშობლოდან. და ის კი თურმე — ასეთი ხმები გავრცელდა და დაირხა ჩვენში, — შორეულ არგოსს გაქცეულა, ახალ მოყვრებს და ახალ მეგობრებს იძენს თურმე. აგრე ჰგონია, ან დაიპყრობსო თვით არგოსი კადმეის დაბლობს, ან ისევე თვით მას ატყორცნისო მაღალ ზეცაში. ფუჭი სიტყვები როდი არის, რაც მე გათხარი, არამედ საქმე საშინელი, მე კი არ ვიცი, ვით მოუღლებათ შენს ტანჯვაზე გული უკვდავებს.

ო დ ი პ ო ს ი

ნუთუ ისევე გაქვს ნუგეში და იმედი, ღმერთებს ჩემი თავი აქვთ, რომ ესოდენ ბედშავს მიშველონ? ისმენე

უცილოდ, მამა, თუკი ახალ ნამისნს ვენდობით.

ო დ ი პ ო ს ი

ჰო, მაგრამ რომელს, რას გვაუწყებს ეს ნამისნევი?

ისმენე

მას, რომ ოდესმე თავისათვის საკეთილდღეოდ მკვდარს ანდა ცოცხალს დაგიწყებენ ძებნას თებელნი.

ო დ ი პ ო ს ი

ამგვარი კაცი რა სიკეთეს მოგუტან ვინმეს?

ისმენე

მისნობა ამბობს, შენშიაო იმათი ძალა.

ო დ ი პ ო ს ი

ოდეს არცა ვარ, ნუთუ სწორედ ამ დროს ვარ კაცი?

ისმენე
აღრე დაცემულს კვლავ გაღზევებს უკვდავთა მოდგმა.

ოიდიპოსი
ყრმად დაცემული მოხუცი სურთ რომ ამაყენონ?

ისმენე
იცოდე მამა, რომ კრეონტი განა თუ გვიან,
სულ მცირე ხანში გეახლება ამ საქმისათვის.

ოიდიპოსი
რა განზრახვა აქვს, რას მიპირებს, მითხარი, შვილო.

ისმენე
სურთ, რომ კადმოსის მიწის ახლოს გაცხოვრონ შენ და
მათ ხელში იყო, ქალაქში კი არარს შეგიშვან.

ოიდიპოსი
რაც გარეთაა, სარგებელი რა არის მისგან?

ისმენე
ავი იქნება მათთვის შენი სამარის ტვირთი.

ოიდიპოსი
ღმრთის გარეშედაც, გონებითაც მიწვედები ამას.

ისმენე
ამის გამოა, ქალაქის წინ რომ სურთ გაცხოვრონ,
სურთ, რომ პატრონი აღარ იყო შენი თავისა.

ოიდიპოსი
მიწას თუ მაინც დამაყრიან ჩემი ქალაქის?

ისმენე
არ შეიწყნარებს ამას, მამა, დაღვრილი სისხლი.

ოიდიპოსი
მაშინ ისინიც ვერ დამძლევენ ველარასოდეს.

ისმენე
რდესმე ტვირთად დააწვებათ კადმოსელთ ვეგ.

ოიდიპოსი
ჰო, მაგრამ როგორ, მაინც რისგან, ჩემო ასულო?

ისმენე
შენი რისხვისგან, შენს საფლავთან რომ დადგებიან.

ოიდიპოსი
ესგან შეიტყვე ყველაფერი, რაც მე მითხარი?

ისმენე
ღელფოს კერიდან დაბრუნებულ მლოცველებისგან.

ოიდიპოსი
ფობოსმა თქვა, რომ ასეთი მომელის ხვედრი?

ისმენე
აგრე ამბობდნენ თებეს დაბლობს დაბრუნებულნი.

ოიდიპოსი
ჩემმა ვაჟებმა თუ გაიგეს ამაზე რამე?

ისმენე
მათაც შეიტყვეს და ორივემ შშვენიერად იცის.

ოიდიპოსი
და მას შემდეგაც, უკეთურთა რა ეს შეიტყვეს,
ტირანის ტახტზე გადაცვალეს მამაშვილობა?

ისმენე
ტივილით ვამბობ თუმცა ამას, შე მაინც ვამბობ.

ოიდიპოსი
დაე, ნუროდეს დააქრობენ უკვდავი ღმერთნი
მათ ბედოქმეირ შულს და მტრობას, დე, თავად ჩემით
მოედოს ბოლო მათ შულსა და მათ ორთაბრძოლას.
ბრძოლას, რომელშიც შუბით ლეწენ ერთმანეთს ძმები.

ისე, რომ არც ის არ გადარჩეს, ვინაც კვერთხსა და ტახტსა ფლობს ახლა და არც იგი დაბრუნდეს როსმე, ვინც გააძევეს; მათ ხომ ორთა მე — მათი მამა — არც კი დაპირეს, სამშობლოდან შავდებდნენ ოდეს. არაქედ სწორედ მათგან ვარ და მათი სიტყვით ვარ გაძევებული სამშობლოდან ასე უღირსად. ეგებთ თქვა, რომ თვით მე მსურდა ეს და ქალაქი ჩემი სურვილის თანახმადვე მოიქცა აგრე. არა და არა, სწორედ იმ დღეს და სწორედ მაშინ, როდესაც სული მიდუღდა და ოდეს ბორგნეულს დაქოლვა მწადდა და სიკვდილი მიჩნდა საამოდ, მაშინ არავინ ამისრულა ეგ ჩემი ნატვრა. მეჩემე კი, როცა დამამდა მწარე ტკოვილი, და როცა მივხვდი, რომ უზომო ამ ჩემმა რისხვამ უფრო სასტკად მზღვევანა, ვიდრეა ამას იმსახურებდა შეცდომები, ქალაქმაც სწორედ, სწორედ მაშინდა მოინდომა ჩემი განკვეთა. მათ კი — ღვიძლ შვილებს, თუმც შეეძლოთ დამხმარებოდნენ,

არც კი ისურვეს მამისათვის ელონათ რამე. სიტყვაც არა თქვეს და მათხოვრად გამწირეს მამა. და, აჰა, ჩემი ასულები, რაჭდენადაც კი ბუნება აძლევთ ამის ძალას, მუდამ ცდილობენ, საფრთხეს მარიდონ და საზრდელი მიშოვნონ მოხუცს. ჩემმა ნაქებმა ვაყებმა კი მშობლის მაგივრად ტახტსა და კვერთხს და მიწის მართვას დაადგეს თვალი. ისინი ვერბოს იხალავენ ჩემში თანამდგომს, არც კადმეაზე მმართველობა მიცემს სარგებელს ოდესმე იმათ. განა მხოლოდ ისვენეს მიერ აქ მოტანილი მისნობაა ამის დასტური! ჯერ კიდევ აღრე ფოიბოსმა მამცნო ივივე. ახლა კი, დაე, მომიგზავნონ თუნდაც კრეონტი, ანუ ვინმე სხვა ძლიერი მამრი თებესი. რადგან, უკეთეს ისურვებთ და ო, უცხო კაცნო, პატივმოსილი ღმერთაქალების კრებულთან ერთად სიბზნეს მოიკრებთ, დიად მხსნელად აღმავლენთ მაშინ ამ მიწისათვის და მტერთათვის ჩემთა კი — ტანჯვად.

ქორო
მართლაც ღირსი ხარ, ოიდიპოს, და შენთან ერთად ღირსი არიან სიბრალულის შენნი ასულნიც. და რახან სიტყვით გვევლინები ამ მიწის მხსნელად, მეც მიინდა ერთი სასარგებლო რჩევა რომ მოგცე.

ოიდიპოსი

ჩემო ძვირფასო, ყველაფერზე მზადა ვარ ახლა.

ქორო

დაე, განწმენდა აღასრულე ქალღმერთებისთვის, ვისთანაც მოხველ და პატივი შელახე ვისიც.

ოიდიპოსი

ჰო, მაგრამ როგორ, ო, მასწავლეთ, უცხოტომელნო.

ქორო

უპირველესად მარად მედინ წყაროსთვალისა და საკურთხი წყალს ამოიღე სუფთა ხელებით.

ოიდიპოსი

მერმე რალა ვქნა, წმინდა ნაყადს ავიღებ ოდეს.

ქორო

კრატერებს ნახავ კაცის ხელით მარჯვედ ნაკეთებს, დაე, თავები და ყურები შეამკე მათი.

ოიდიპოსი

შალის ბაბთებით, რტოებით თუ კიდევ სხვა რამით?

ქორო

ახლად შეჭრილი კრავის მატყლით შეამკე მხოლოდ.

ოიდიპოსი

კეთილი, მაგრამ ამის შემდეგ რა აღვასრულო?

ქორო

წყალი დაღვარე აისისკენ პირშექვეულმა.

ოიდიპოსი

იმ ქურტყლებიდან გადმოვღვარო, შენ რომ მითხარი?

ქორო
სამივეთაგან, მესამე კი სრულად დასცალე.

ოიდიპოსი
რითი შევავსო ის კრატერი, მასწავლე ეგეც.

ქორო
წყლითა და თაფლით, არ გაბედო ღვინის გარევა.

ოიდიპოსი
და როცა სითხით გაჯერდება მუქ-მწვანე მიწა?

ქორო
ორივე ხელით ზეთისხილის სამგზის ცხრა ტოტი
ზედ დაწყვე და ამნაირით ილოცე ლოცვით.

ოიდიპოსი
სწორედ ეგ ზინდა მოვისმინო ყველაზე მეტად.

ქორო
„მათ, ვისაც ვუხმობთ გულმოწყალები, დაე, გულით და
დაე, წყალობით შეიწყნარონ მავედრებელი!“
ვინდ შენ ევედრე ან შენს ნაცვლად სხვა იყოს რუნდაც,
ხმის აუწყევლად, ჩუმად წართქვი ლოცვის სიტყვები.
ნუ მოიხედავ, ასე ჩუმად წამოდი უკან.
შემწედ გექმნები, აღასრულებ უკეთეს ყოველს.
სხვარიც კი შიში თუ მექნება შენს გამო მხოლოდ.

ოიდიპოსი
გესმით, შვილებო, რა გვაუწყეს აქაურებმა?

ანტიგონე
გავიგეთ, მამა, და გვიბრძანე, როგორ მოვიქცეთ.

ოიდიპოსი
თვით მე ვერ წავალ, რადგან ორი უბედურება —
უსინათლობა და სისუსტე — მუდამ თან მახლავს.
დაე, თქვენგანმა აღასრულოს იგი ერთ-ერთმა,
248

რამეთუ ვფიქრობ, რომ ათასის ნაცვლად თვით ერთი
სულიც იმარებს, თუ ერთგული იქნება საქმით.
თუმცა ახლა აჯობებს, რომ ვიჩქაროთ, მე კა-
ნუ მიმატოვებთ მართოდმართო; არ შეუძლია
აქი ჩემს სხეულს მოძრაობა დაუხმარებლად.

ისმენე
დე, იყოს ასე, ყოველივეს მე აღვასრულებ,
მაგრამ მასწავლეთ, იქ როგორღა უნდა წავიდე.

ქორო
ტევრის მიღმა ის ადგილი, უცხო ასულო,
თუ რამ დაგჭირდეს, დარაჯს ჰკითხე იქავე მცხოვრებს.

ისმენე
აჰა, მივდივარ, ანტიგონე. შენ კა დარჩი და
მამას მიხედე. შეილს, რომელიც მშობლებზე ზრუნავს,
მათლამი გარჯა არც კი უნდა მიაჩნდეს გარჯად.

კომოსი

სტროფი ა

ქორო
საშინელია თუმც, უცხო კაცო, კვლავ გაღვიძება
იმ დამარხული ძველი ცოდვის,
ძლიერ მწადია, რომ შევიტყო...

ოიდიპოსი
რა გწადს, შეიტყო?

ქორო
სავალალო და გარდაუვალი
ტანჯვა განმიცხადე შენო.

ოიდიპოსი
სტუმარ-მასპინძლობის გამო
ნუ გამამხელინებ ცოდვებს.

ქორო

ყველგან რომ ისმის და რომ არ ცხრება,
მასზე მწაღია მართლის გაგება.

ოდიპოსი

ვაგლახ, მე ბედშავს!

ქორო

ვთხოვ, დამიჯერე, ნებას დამყევი

ოდიპოსი

ვაგლახ, ო, ვაგლახ!

ქორო

ნებას დამყევი, აკი თავად გისრულებ წადილს.

ანტისტროფი ა

ოდიპოსი

ო, ჩავიძინე, ჩავიძინე ის ავი საქმე,
თუმცა ღმერთია ამის მოწმე —
ჩემი სურვილით არ მიქნია.

ქორო

მამ, როგორ მოხდა?

ოდიპოსი

ავბედ ქორწილით შემკრა ქალაქმა
სრულიად არაფრის მცოდნე.

ქორო

ნუთუ დედაშენის ბედშავ
საწოლზე იწეკი მართლა?

ოდიპოსი

ოჰ, სიკვდილია ამის მოსმენა,
შცხოვ, ესენი ორივე ჩემი...

ქორო

რისი თქმა გინდა?

ოდიპოსი

ასულნი, ორი სატანჯველი...

ქორო

ზევსო, ო, ზევსო!

ოდიპოსი

ჩემივე დედის ტკივილებით იშვინე ისინი.

სტროფი ბ

ქორო

ასულნი არიან?

ოდიპოსი

და ორი ღვიძლი და...

ქორო

ვაგლახ!

ოდიპოსი

ო, ვაგლახ, ათასი სიავის ვიწვნიე კვეთება.

ქორო

შენ განიცადე...

ოდიპოსი

განვიცადე აუტანელი.

ქორო

შენ ჩავიძინე...

ოდიპოსი

მე, ო, არა!

ქორო

მამ, ვინდა?

ოდიპოსი

ძღვენი

ავიდე, რომელიც აროდეს არ უნდა
ამელო ბედშავს ვალში მყოფი ქალაქისაგან.

ანტიტროფი ბ

ქორო

ბედკრულო! მოჰკალი...

ოიდიპოსი

ვინ? რა გსურს უწყოდე?

ქორო

მამა?

ოიდიპოსი

ო, ვაგლახ, პირველზე მეორეს მაყენებ ჭრილობას.

ქორო

აჰი მოჰკალი...

ოიდიპოსი

ჰო, მოგკალი. მაგრამ მე მქონდა...

ქორო

რა გქონდა?

ოიდიპოსი

ის რაც გამამართლებს.

ქორო

და მაინც?

ოიდიპოსი

გეტყვი.

განა მე განზრახ მოგკალი და დავლუბე იგი;
კანონით სუფთა არასმცოდნე ვიქმედი ამ საქმეს.

მეორე ეპისოდირი

ქორო

და, აჰა, ისიც, ეგევსის ძე, მეუფე ჩვენი
უკვე აქ არის, აქ მოსულა შენგან ხმობილი.

თესეესი

ადრეც მსმენია მრავალთაგან, ადრეც ვიცოდი,
ვით დაისისხლე და შენივე ხელით დაიჭრე
ეგ შენი თვალნი, ლაიოსის ძეო, გზაზედაც
მამცნეს შენზე და უფრო მეტად შევიცან ახლა,
ოდეს სამოსი და საზარი ეგ შენი სახე
ცხადს ხდიან ჩემთვის, თუ ვინა ხარ. მე მებრალეები
და ამიტომაც, თიდიპოს, მინდა შევიტყო,
თუ რა გსურთ ჩემი ქალაქისგან ან თავად ჩემგან
შენ და შენსავით სვეუბედურ მაგ შენს თანამდგომს.
მითხარ, რამეთუ ეგზომ მძიმეს, რას მეტყვი განა,
მე რომ უარით გაგისტუმრო. მე, ვინაც თავად
უცხოობაში ვიზრდებოდი ადრე შენსავით
და სამშობლოსგან მოცილებულს ყველაზე მეტი
განსაცდელი და უბედობა დამატყდა თავზე.
სწორედ ამიტომ არცერთ უცხოს — შენი არ იყოს —
უარს არასდროს არ ვეტყვოდი დახმარებაზე.
რამეთუ ვიცი, რომ კაცი ვარ და რომ ამიტომ,
ხვალინდელ დღისგან შენსაზე მეტს არაფერს ველი.

ოიდიპოსი

მოკლე სიტყვაშიც სულდიდი და კეთილშობილი
გამოჩნდი, თესეეს, და ამიტომ არც მე შემრცხვება,
მოკლედ რომ გითხრა. შენ თავად თქვი, ვინა ვარ მე და
ვისი შვილი ვარ ან რომელი ქვეყნით მოსული.
ამადაც სხვას მე არას გეტყვი, მას გეტყვი მხოლოდ,
შენგან რომ ველი და სათქმელსაც ამით მოვრჩები.

თესეესი

მამ, სწორედ ეგ თქვი, რათა კარგად გავიგო იგი.

ოიდიპოსი

მოესულვარ, რათა უბედური ჩემი სხეული
ძღენად მოგიბოძო. ღარიბია თუმც ხილვად იგი,
სარგებელს მასში მეტს იპოვი, ვიდრე მშვენიებას.

თესეესი

ჰო, მაგრამ მაინც რა სარგებლით მოხვედი ჩემთან?

ოიდიპოსი

მოვა ამის დრო და გაიგებ, ჯერ ნურას მკითხავ.

თესევსი

მაინც როდისთვის განცხადდება ეგ სარგებელი?

ოიდიპოსი

როცა მოვკვდები და შენს მიერ დავიმარხები.

თესევსი

შენ აღსასრულზე მევედრები, ცხოვრების გზას კი ან იფიწყებ და ან არაფრად აგდებ სრულიად.

ოიდიპოსი

ჰო, რადგან იგი თავს მანდ იყრის, მანდ იკრიბება.

თესევსი

მაგრამ წყალობას მეტისმეტად მცირეს მთხოვ მართლაც.

ოიდიპოსი

კარგად იცოდე, საშინელი იქნება ბრძოლა.

თესევსი

რა ბრძოლა? შენი ვაჟებისა? ან იქნებ ჩემი?

ოიდიპოსი

შვილები ძალას მოიხმარენ ჩემს წასაყვანად.

თესევსი

უკეთუ ეგ სურთ, არც შენ გარგებს, რომ განერიდო.

ოიდიპოსი

მე რომ ვითხოვდი, სწორედ მაშინ გამაგდეს იმათ.

თესევსი

უბედობის უამს არას გარგებს, ბედშავო, რისხვა.

ოიდიპოსი

მაშინ მირჩიე, როს გაიგებ; ახლა — მისმინე.

თესევსი

მაუწყე, რადგან არ შემფერის ზრახება უცებს.

ოიდიპოსი

ყველაზე დიდი ბოროტება დამატყდა თავზე.

თესევსი

ძველ ავბედობას ხომ არ ამბობ შენი გვარისას?

ოიდიპოსი

არა! ამას ხომ ელინთაგან ყველა გაჰყვირის.

თესევსი

ამაზე უფრო საშინელი რა გელის მაინც?

ოიდიპოსი

აი, თუ რა მჭირს — უმოწყალოდ გამომაძევებს ჩემი მიწიდან თვით ჩემივე ვაჟიშვილობა და ვერც ოდესმე დავბრუნდები ვით მაშისმკვლელი.

თესევსი

რადღა გიხმობენ, თუკი ცალკე იცხოვრებთ კვლავაც?

ოიდიპოსი

ღვთიური ბაგე აიძულებს, ასე მოიქცნენ.

თესევსი

რა შიში არის, მათ რომ ტანჯავს ამ მისნობიდან?

ოიდიპოსი

ის, რომ უცილოდ ეს ქვეყანა დაღუპავს იმათ.

თესევსი

მაინც რამ უნდა ჩამოაგდოს ჩვენს შორის მტრობა?

ოიდიპოსი

ჰოი, ეგვესის სანუკველო ძეო, მართოდენ ღმერთებს არ უწევთ სიბერე და ანდა სიკვდილი.

სხვას კი ყველაფერს უამი მუსრავს ყოვლისმძლეველი.
ილუვა ხოლმე მიწის ძალაც, ძალაც სხეულის,
კვდება ნდობა და უნდობლობა იშვის იმის წილ.
არც მეგობრებში, არც ქალაქთა შორის არ მკვიდრობს
კეთილგანწყობა ურყევი და შეუქცეველი.
ზოგისთვის აღრე, ზოგისთვისაც მოგვიანებით
ამო სიყვარულს კვლავ სიმწარე შეცვლის რაიმე.
და თუკი თებეს ნათელი დღე ადგას ამჯერად
და კარგად არის იგი შენთან, ხანგრძლივი უამი
დღეთა კვალდაკვალ აურაცხელს წარმოშობს ღამეს
და მათ სრბოლაში ამჯამინდელ ამ მეგობრობას
მცირე სიტყვისთვის გაფანტავენ მძლავრი უშებები;
და მაშინ ჩემი ცივი გვამი, მიწად დაფლული,
მათ ცხელ სისხლს შესვამს, თუკი ზევსი ზევსია კვლავაც
და ნათელია აბოლონიც მასგან ნაშობი.
თუმცაღა არ ხამს, დაფარულზე ვიუბნო ახლა,
მომეცი ნება, არ გაუწყო და შენგან მხოლოდ
ნდობას ვითხოვდე ძველებურად და თუკი ღმერთნი
არ მატყუებენ, არც შენ იტყვი, რომ თიდიპოსს
ამაოდ მიეც შესაფარი ამ შენს მიწაზე.

ქორო

მეფეო, იგი აღრეც აგრე ამბობდა, თითქოს
ამგვარ სარგებელს მოუტანდა ამ ჩვენს ქვეყანას.

თესევისი

განა კი ვინმე უკუაგდებს ამგვარი კაცის
კეთილგანწყობას, რომლისთვისაც, ვით მეგობრისთვის,
ზიარი არის დასაბამით ეს ჩვენი კერა?
ესეც არ იყოს, თვით ღმერთქალთა მავედრელია
და ძღვენსაც მცირეს არ გვპირდება მე და ჩემს მიწას.
მეც ყოველივე ამის გამო არ უკუაგდებ
მადლს ამ კაცისას, დე, იცხოვროს ამ ჩვენს მიწაზე.
თუკი აქ ნებავს სტუმარს მოცდა, მაშინ შენ დარჩი
მასთან დარაჯად. ან, თუ უნდა, თვით მე წამომყვეს.
ამოიჩიე, თიდიპოს, რა გირჩევნია,
მე კი ყველაფერს აგისრულებ რასაც ინებებ.

256

თიდიპოსი

ყოველი მადლი მიანიჭე, ზევსო, ასეთ კაცს.

თესევისი

და მაინც რა გსურს? ჩემს პალატში წამოხვალ იქნებ?

თიდიპოსი

ნეტავ შემეძლოს. მაგრამ ეს ხომ ის აღგილია...

თესევისი

რა განგიზრახავს ამ ადგილას? თქვი, არ დაგიშლი.

თიდიპოსი

სადაც ისინი უნდა ვძლიო, ვინც გამაძევა.

თესევისი

აჲ აჲ ხარ. იქნებ მართლაც დიდ ძღვენს მპირდები.

თიდიპოსი

უკეთუ საქმიით უერთგულებ შენსავე სიტყვებს.

თესევისი

გჯეროდეს ჩემი და მომენდე; არ გილაღატებ.

თიდიპოსი

ფიცო რომ გთხოვო, როგორც უღირსს, ვერ გკადრებ ამას.

თესევისი

ამ სიტყვაზე მეტს შენ ის ფიცო არრას მოგცემდა.

თიდიპოსი

მაშ, რას მიპირებ?

თესევისი

რა გაშინებს ყველაზე მეტად?

თიდიპოსი

ისინი მოვლენ.

17. ძველი ბერძნული ტრაგედია

257

თესვესი

ღე, ამაზე ამათ იზრუნონ.

ოიდიპოსი

მიმატოვებ და...

თესვესი

ნუ მასწავლი, რა გავაკეთო.

ოიდიპოსი

და მაინც ვშიშობ.

თესვესი

გული ჩემი არ შიშობს სულაც.

ოიდიპოსი

არ იცი მათი დანაქადნი...

თესვესი

მე ვიცი, ჩემი

ნების გარეშე ვერ წაგიყვანს აქედან ვერვინ. ამაო არის ქაღება და ცხელ გულზე თქმული გრძელი სიტყვები მუქარისა. დაუბრუნდება გონება მთქმელს და განქარდება ის დანაქადნიც. დაე, ისინიც დაგემუქრონ და დაგექადნონ შენი წაყვანით. მე კი ვიცი — აქეთ წამოსულთ ძნელად სავალი და ვრცელი ზღვა დახვდება იმათ. ასე რომ, მხნედ და მშვიდად იყავ ჩემს გარეშედაც. უკეთუ მართლაც ფოიბოსმა მოგგზავნა ჩემთან. მე ისიც ვიცი, როცა შენთან აქ არ ვიქნები. ჩემი სახელიც კი დაგიცავს სიავისაგან.

პირველი სტასიმონი

სტროფი ა

ქორო

ცხენებგანთქმული ამ დიად ქვეყნის საუკეთესო კუთხეს მოსულხარ

თეთრ კოლონოსში, უცხოტომელო.

აქ ხომ ნიადაგ გალობს ბულბული, ამ მწვანე ტევრში, ამ წმინდა ტევრში, ხმაწკრიალა და სევდიანი, შეფარებული მუქ-მწვანე სუროს, ანდა კრძალულ და ღმრთისთვის შეწირულ ნაყოფით მდიდარ, მარად უმზეო, უზამთრისქარო უსიერ ტევრში, იქ, სადაც დადის ალტყინებული დიონისე, მისი გამზრდელი ქალმერთებისგან თანხლებული.

ანტისტროფი ა

ყოველდღე ზეცის ნამით ნაჰური აქვე ნიადაგ ჰყვავის ნარცისიც ლამაზმტევნება; ორი დიადი ქალმერთის ძველი გვირგვინი. აქვე ოქროელვარე ჰყვავის ზაფრანაც, აროდეს სძინავთ და არ შრებიან მარადმედიანი შენაკადები კეფისოსისა, არამედ მარად ველებზე დის იგი და კამყამა წყლით ანოყიერებს მკერდფართო მიწას; ის არც მუზათა ფერხულებს სძულთ და არც ხელებში ოქროს აღვირის მპყრობელ ღვთაებრივ აფროდიტეს.

სტროფი ბ

ის ხეც აქვეა, რომლის სადარი არა მსმენია, აზიაში ხარობდეს სადმე. ანდა პელოფსის დიად დორიულ კუნძულზე იზრდებოდეს თუნდაც, ხელითურგავი, თვით-ამოსული, მტრის იარაღთა ელდა, იგი დიდად ხარობს ამ ჩვენს ქვეყანაში — ზეთისხილის ხე, ბავშვთა მზრდელი, ფოთოლნათელი. მას ვერც ახალგაზრდა ხელყოფს მეუფე და ვერც უხუცესი ქვეყნის მეფე შემუსრავს იმას.

აგრეა, რადგან ზევის თვალი დასცქერის იმას,
თვალი ყველაფრის მხედველი და ყოვლის მცნობელი.
ათენაც მას ჭკრეტს თვალსხივოსანი.

ანტიბროფი ბ

თუმცა სხვატა მაქვს უდიადესი
ქება-დიდება მშობლიური ჩემი ქვეყნისა;
ძღვენი დიადი დაიმონისა
მიწის დიდება: ტაიქები და
ფიცები კვიცები, ზღვაცა დიადი.
კრონოსის ძეო.
ო, პოსეიდონ, შენ მიანიჭე
ჩვენს ქალაქს ეგზომ დიდი სახელი, რადგან პირველად
სწორედ აქ შექმენ ცხენის აღვირი,
შენივე ნებით მისრიალებს ესოდენ სწრაფად
მძლავრი ნიჩბებით გაწყობილი ხომალდი ზღვაზე,
მიჭკრის და გვერდით ახლავს ასფეხა
ნერეიდების გუნდი.

მეორე ეპისოდონი

ანტიგონე

მხარეო ეგზომ ქებულს და ქებაშესხმულს,
შენ ახლა უნდა გაამართლო შენი სახელი.

ოდიპოსი

ახალი მოხდა, შვილო, რამე?

ანტიგონე

კრონტი მოდის

აქეთვენ, მამა, კრონტი და მისი ამალა.

ოდიპოსი

ჰოი, ძვირფასო უხუცესნო, გამოაჩინეთ,
რომ ამ ერთხელაც დამიფარავთ ავბედობისგან.

ქორო

მერწმუნე, კვლავაც შეგეწევი, მე თუ დავბერდი,
როდი მიხრწნილა ძლიერება ჩემი ქვეყნისა.

კრეონტი

სამეფოს კეთილგვაროვანო უცხო მოხუცნო,
თითქოსდა რალაც ანაზღუდულ შიშს ვხედავ ახლა
მაგ თქვენს თვალეში ჩემი მოსვლის გამო ანთებულს.
ნუ გეშინიათ, ნურც ავ სიტყვას მეტყვიით რაიმეს,
თქვენ რომ გგონიათ, იმისათვის როდი მოვსულვარ.
მოხუცი ვარ და კარგად ვიცი, რომ ეს ქალაქი
ძლიერია და უდიდესი მთელს ელადაში.
ასაკით ამის თანატოლი გამომავზავნეს,
რომ დავარწმუნო, კვლავ თებეში დაბრუნდეს იგი.
განა თუ ერთმა იმათგანმა, მთელმა ქალაქმა
გამომავზავნა ამისათვის. მე — მის ნათესავს
ყველაზე მეტად მაწუხებდა მისი ვარამი.
მაგრამ, ბედკრულო ოიდიპოს, დამიჯერე და
დაბრუნდი ჩვენთან, მთელი ხალხი შენი ქვეყნისა
სამართლიანად გიხმობს უკან, მე კი — მეტადრე.
უბოროტეები თუ არა ვარ მოკვდავთა შორის.
ტანჯვას როგორღა არ მომგვრიდა შენი სიმწარე,
ახლა, როდესაც შენ გიყურებ სვეგამწარებულს,
მარად სხვის კარზე მოწანწალეს და ამ ერთადერთ
მსახურთან ერთად ლუკმაპურის საბრალო მთხოვნელს.
განა ოდესმე ვიფიქრებდი, რომ ამდენ ვარამს
ნახავდა იგი, ტკივილსა და ასეთ შერცხვენას?
მათხოვრად იქცა შენი შვილი შენზე ზრუნვაში.
მას, ამ ასაკში გაუთხოვარს, აგრე უმწეოს
აღვილად აპყრის პატივს ვინმე ამ ხეტიალში.
ბედშავმა განა ამ სირცხვილით მე არ მოგჭერი
თავი შენა და შენს ოჯახსაც, აგრეთვე ჩემს გვარს?
ვერსად დამალავ ამ სიმართლეს, მაგრამ ამჯერად
დამიჯერე და შენ დამალე იგი მშობლიურ
ღმერთთა გულისთვის, დამიჯერე, კვლავ დაუბრუნდი
მშობლიურ თებეს. მეგობრულად დაემშვიდობე
ამ ქალაქს; იგი ღირსი არის. მშობლიური კი —
უფროა ღირსი, დამბადებელს რომ სცე პატივი.

ოიღობსი

შენ, ო, ყველაფრის მკადრებელი, შენ, ვისაც ძალგის, მართალი სიტყვით გაამზადო ჭრელი ხაფანგი. მაინც რას ცდილობ, ხომ არ გინდა კვლავ შემიაყრო და მეტი ტანჯვისთვის შეორედვე ჩამიგდო ხელში? ჯერ აგრე გსურდა, ოჯახური უბედურებით მეტანჯა ბედშავს, და როდესაც განკვეთა გთხოვე, არ მოისურვე მთხოვნელისთვის მადლი მოგეძღვნა. ხოლო როდესაც მოვიჯერე ამ რისხვით გული და ისევ ამოდ მომეჩვენა სახლში ცხოვრება, შენც სწორედ მაშინ გამაძევე ჩემი თებდან, ჩვენს სიახლოვეს როდი თვლიდი საამოდ მაშინ! ახლა კი, როცა კვლავ იხილე, რომ მთელი თებე და მთელი ერი კვლავ კეთილი თვალით მიცქერის, გსურს გამიტყუო ავ საქმეზე ტყბილად მოუბარს. ძალად სიყვარულს რა სიამე ახლავს ნეტავი? ეგ იმასა ჰგავს, ვინმეს რამე სთხოვო და იმან არც მოისურვოს შენი შველა, მერმე კი, როცა ავისრულდება ის ნატვრა და სავსე ხარ მისით, მანაც გიბოძოს. მადლი არის განა ეგ მადლი? უაზროს განა მიიღებდი ასეთ სიკეთეს? ცხადზე ცხადია, ამგვარ რამეს მთავაზობ შენაც, სიტყვით ჩინებულს, ხოლო საქმით მეტადრე ბოროტს. ამათაც ვეტყვი, რომ გამოჩნდეს შენი სიამე. განა თუ მართლა შინ გწადია ჩემი წაყვანა, გინდა თებესთან დამასახლო, რათა შენს ქალაქს დიადი ძლევა ააშორო ამ ქვეყნისაგან. შენ ვერ მიიღებ ამას ჩემგან: სამაგიეროდ შურისმგებელი ჩემი სული მარად იცოცხლებს ჩემს ქვეყანაში, ჩემს ვაჟებს, კი, დე, ჩემი მიწა იმდენი შეხვდეთ, სამარისთვის რომ ეყოთ მხოლოდ. თებეს რა ხდება, შენზე უკეთ არ ვიცი განა? იმდენად უკეთ, რამდენადაც უკეთვე მესმის ფობოსისა და იმისი მამისა ზევსის. ფარისველური და ესოდენ გაქნილი ენით მოსულხარ ჩემთან. მაშ, იცოდე, ემაგ სიტყვებით სიამეს უფრო მეტს ეწევი, ვიდრე სარგებელს.

თუმცა ვიცი, დარწმუნებას ვერ შევძლებ შენსას, მაშ, განვედ! ჩვენ კი აქ გვაცხოვრე, თუკი არა გვძულს, არც აქ იქნება ავბელითი ჩვენთვის ცხოვრება.

კრეონტი

როგორ გგონია, ეგ კამათი ვისთვის მოიტანს მეტ სიამეს და უბედობას, ჩემთვის თუ შენთვის?

ოიღობსი

ყველაზე მეტად ის მაამებს, რომ ვერც ჩემი და ვერც ამ მოწმეთა მოახერხო გადარწმუნება.

კრეონტი

შე უბედურო, ჟამთან ერთად არ მოდის განა კაცთათვის ჭკუა? ასაკისა გრცხვენოდეს მაინც.

ოიღობსი

ბასრი გაქვს ენა; მე არავის ვიცნობ მართალ კაცს, ყველაფერზე რომ ახერხებდეს კარგად ლაპარაკს.

კრეონტი

ბევრს ლაპარაკობ, საჭეროს კი არაფერს ამბობ.

ოიღობსი

შენ კი ყველაფერს მოკლედ ამბობ და მუდამ დროზე.

კრეონტი

განა თუ მათთვის, ვინც გონებით შენი სწორია.

ოიღობსი

ჩემი და მათი სახელითაც გეტყვი, ო, განვედ, ნურც თვალს მადევნებ, თუ სად უნდა ვიცხოვროთ თავად.

კრეონტი

მათ ვუხმობ მოწმედ — შენ კი არა — თუ რა სიტყვებით უმასპინძლები შენს მეგობრებს. მაშინ შეგიპყრობ...

ოიღობსი

როგორ შემიპყრობ, თანამდგომნი მიცაჯენ. თუკი?

კრეონტი

გარდა ამისა, სხვა რამითაც მოგვეჩივროს სატყვივარს.

ოიდიპოსი

მანტ რა საქმე ახლავს ნეტავ მაგ შენს მუქარას?

კრეონტი

შენს ასულთაგან შევიპყარი უკვე ერთი და შორს გავაგზავნე, მეორეს კი მალე წავიყვან.

ოიდიპოსი

ვაიმე, შვილო!

კრეონტი

შეიცხადებ სულ მალე მეტად.

ოიდიპოსი

ხელში ჩაიგდე?

კრეონტი

მალე ესეც მე მეყოლება.

ოიდიპოსი

უცხოტომელნო, რას აპირებთ? ნუთუ გამყიდით? ნუთუ ამ მკრეხელს არ განდევნით თქვენი მიწიდან?

ქორო

განვედ, საჩქაროდ გაგვეცალე, უცხოტომელო, შენ არც ახლა იქმ და არც აღრე იქმდი. სამართალს.

კრეონტი

მაშ, ისევ თქვენვე შეიპყარით, თქვენ წაიყვანეთ, მსახურნო, იგი, რაზან თავად არ სურს წამოსვლა.

ოიდიპოსი

ვაიმე ბედკრულს. სად გავიქცე? ვის ვთხოვო შეველა — ღმერთებს თუ მოკვდავთ?

ქორო

რას ჩადიხარ, უცხოტომელო?

კრეონტი

შე ამას არც კი შევხებოვარ, მე ჩემი მიმყავს.

ოიდიპოსი

მიწის პატრონნო!

ქორო

უცხო კაცო, არ იქმ სიმართლეს.

კრეონტი

მე სიმართლეს ვიქმ.

ქორო

შენ? სიმართლეს?

კრეონტი

ჩემები მიმყავს.

კომეოსი

სტროფი ბ

ოიდიპოსი

პოი, ქალაქო!

ქორო

არ გაუშვებ? ძალას გაგებებთ.

კრეონტი

შეჩერდი!

ქორო

არა, შენ ხომ მკრეხელობ.

კრეონტი

თავად ჩემს ქალაქს შეებმები, თუ რამეს მავნებ.

ოიდიპოსი

განა მეც ამას არ გამბობდი?

ქორო

ჩქარა გაუშვი

ბავშვი.

კრეონტი

იმაზე ნუ მბრძანებლობ, რასაც არა ფლობ.

ქორო

გაუშვი-მეთქი!

კრეონტი

მე კი ვამბობ, შენს გზაზე წადი.

ქორო

მოდით, ო, მოდით, ადგილის მკვიდრნო,
ქალაქს, ჩემს ქალაქს ანგრევენ ძალით,
ო, მომასურეთ.

ანტიგონე

ძალით მიეყავარ, მომეშველეთ, უცხოტომელნო!

ოიდიპოსი

სადა ხარ, შვილო, ო, სადა ხარ?

ანტიგონე

ძალით მიეყავარ.

ოიდიპოსი

გამომიწოდე ხელი, შვილო.

ანტიგონე

არ შემიძლია.

კრეონტი

ალარ წაიყვანა?!

ოიდიპოსი

266

უბედური, მე უბედური!

კრეონტი

დღეიდან უკვე ველარ ივლი ასე გზადაგზა.
ამ ორი კვერთხით. შენ თუ ის გსურს, რომ დაამარცხო
შენი სამშობლო, მეგობრები, რომელთა მიერ
ნაბრძანითა ვქმენ ეგ ყოველი მათმა ტირანმა,
ღე: დაამარცხე, გავა დრო და ვიცი, შეიგნებ,
შენი თავისთვის არც ახლა იქმ სიკეთეს შენ და
არც ადრე იქმდი; მოყვასთადმი მუდამ ეჭვით და
რისხვით აღძრული. ეგ რისხვაა, მუდამ რომ გლუპავს.

ქორო

შეჩერდი, უცხოვ!

კრეონტი

მე კი ვამბობ, არ მომეკარო!

ქორო

არსად გაგიშვებ, სანამ იმათ არ დააბრუნებ!

კრეონტი

სულ მალე, ალბათ, უფრო დიდსაც მომცემს მუქაფას
თქვენი ქალაქი, განა მხოლოდ იმათ მოგტაცებთ.

ქორო

სხვას რას აპირებ?

კრეონტი

შევიპყრობ და წაიყვან მასაც.

ქორო

საშინელს ამბობ.

კრეონტი

აღვასრულებ კიდევაც ნათქვამს.

ქორო

თუკი ამ ქვეყნის მეფე მოგცემს ამის უფლებას.

ოიდიპოსი

ო, ურცხვო ხმაო, გაბედავ და მეც შემეხები?

267

კრეონტი
შენ კი გაჩუმდი, გეუბნები!

ოიდიპოსი

ჰოი, ღმერთქალნო,
ნუ გამხდით უტყვეს და მათქმევიანეთ ეგ ჩემი წყევლა.
უბოროტესო კაცთა შორის, ჩემს დამჭრალ თვალებს
ეგ ერთი თვალის წარსტაცე და წასვლას აპირებ.
დაე, თვით შენც და შენს მოდგმასაც ისეთი მისცეს
ყოვლისმხედველმა პელიოსმა სიცოცხლე სწორედ,
როგორც თვითონ განვიცადე ჩემს სიბერეში.

კრეონტი

ხომ ყველაფერი დაინახეთ, ამ მიწის მკვიდრნო?

ოიდიპოსი

მეც მხედვენი და თავად შენაც და აგრე სჯიან —
საქმით ვნებულნი სიტყვებითა თუ ვიცავ ჩემს თავს.

კრეონტი

მე არ დავიცხრობ მრისხანებას, ძალით წავიყვან,
თუმცა მართო ვარ და უამითაც დამძიმებულნი.

ანტისტროფი

ოიდიპოსი

ვაგლახ, მე ბედშავს.

ქორო

რა თავხედი ხარ, ამას თუ ფიქრობ.

კრეონტი

ვფიქრობ.

ქორო

არაფრად არ ჩავთვლი ათენს.

კრეონტი

თვით პატარაც კი დაამარცხებს სიმართლით ღიადს.
268

ოიდიპოსი

ო, გესმით განა, თუ რას ამბობს?

ქორო

ვერ იზამს ამას.

კრეონტი

ეგ ზევსმა იცის ერთადერთმა, განა თუ შენა.

ქორო

თავხედობ განა?

კრეონტი

ჰო, ვთავხედობ, შენ კი დაითმენ.

ქორო

ხალხო, ო, ყველავე, ქვეყნის რჩეულნო,
საჩქაროდ მოდიეთ, მოდიეთ; მართლაცდა
სჩადიან თვისას.

თესევისი

რა შფოთია? რა ძახილი? რად მომიხმეთ ბომონთაგან,
ოდეს ხარებს შევწირავდი კოლონოსის დიად მფარველს.

ღიადი ზღვის ღმერთს და მეფეს? თქვით, მაუწყეთ

ყოველივე,

რის გამოა, აქ რომ მოველ ქვეითად და ეგზომ ჩქარა?

ოიდიპოსი

ჩემო ძვირფასო, მე გიცანი შენივე სიტყვით,
საშინელი რამ დავითმინე მისჯან ახლახანს.

თესევისი

მაინც რა მოხდა? ო, მითხარი, ვინ გავნო მაინც?

ოიდიპოსი

კრეონტი იყო, შენ მას ხედავ, ის უკვე მიდის,
ბოლო ნუგეში — ასულეები წამართვა ვინაც.

თესვესი
ამას რას ამბობ?
ოიდიოსი

რაც გარდამხდა, ის მოისმინე.

თესვესი

საქურთხეველებს მიაშუროს დაუყოვნებლივ
მსახურმა ვინმემ და სუყველას, ვინც კი იქ არის,
ქვეითებსაც და ცხენოსნებსაც, აგრე უბრძანოს,
მთელი სისწრაფით გაეშურონ იმ ადგილისკენ,
ორი სავაჭრო გზა რომ ერწყმის ერთიმეორეს.
ვერც ასულები გაიტაცოს იმისმა ხალხმა
და არც მე გავნდე დასაცინი უცხოელისთვის.
მაშ, როგორც ვბრძანე, ჩქარა! მას კი, უკეთუ მისი
შესაფერისი მრისხანებით აღვიძვრებოდი,
უგნებელს არც კი გავუშვებდი ჩემი ხელიდან.
ახლა კი სწორედ იმ წესითვე მივიღებ იმას,
რა წესითა და რა კანონით თვითონ მოსულა.
ველარასოდეს მიატოვებ ამ მიწას შენით
სანამდის ისევ აქ არ მომგვრი გატაცებულებს.
ღირსი არც თავად ჩემი იყო, რაც შენ მაკადრე,
არც შენი მიწის და არც მათი, ვინაც შენ გზობა,
როცა მოსული სამართალით მოსილ ამ ქალაქს,
ქალაქს, რომელიც უკანონოდ არაფერს სჩადის,
არაფრად აგდებ მის ადათებს და ვით მძარცველი
ძალას ხმარობ და, ვინაც გინდა, იტაცებ კიდეც;
უკაცრიელად ხომ არ თვლიდი ჩემს ქალაქს ანდა
მონებით სავსედ, მეც არაფრად მიგაჩნდი იქნებ?!
არცა თუ თებე გასწავლიდა ამგვარ სიავეს,
არც იქ არ უყვართ, არც იქ ზრდიან უკეთურ ვაჟკაცთ.
ვინმელო თუ არც შენ შეგაქებდა, რა შეიტყობდა,
ღმერთებისას და თვით ჩემივე კუთვნილს რომ ძარცვავ;
და ძალით მიგყავს საცოდავი მავედრებლები.
ოდესმე მეც რომ მოესულიყავ იმ შენს მიწაზე
უზენაესიც რომ მქონოდა რამე უფლება,
ვინც ქვეყნის გამგე იქნებოდა, იმის გარეშე

გავიტაცებდი განა ვინმეს? მესსომებოდა
თუ როგორ უნდა იქცეოდეს ქალაქში უცხო.
შენსავე ქალაქს არცხვენ ამით, ქალაქს, რომელიც
არ იმსახურებს ამგვარ რამეს; ხანგრძლივმა ქამმა
დაგაბერა და გონება კი გაკლია ერთობ.
აღრეც ვამბობდი, ამჯერადაც ამასვე გეტყვი,
საჩქაროდ აქვე მომიყვანოს ასულნი ვინმემ,
უკეთუ არ გსურს, უნდობლად და ნაძალადევად
ამ ჩვენს მიწაზე დაგასახლონ. მე ამას ვამბობ
გონებითა და ამ გონების თანახმა ენით.

ქორო

ხედავ, სანამდის მიხველ, უცხოვ? კეთილშობილმა
ავისმოქმედად დაგვანახე ეგ შენი თავი.

კრეონტი

არც უკაცურად არ მივიჩნევ, როგორც შენა თქვი,
და არც უგუნურად მე შენს ქალაქს, ეგვესის ძეო.
აგრე იმიტომ გავაკეთე, რომ მტკიცედ მწამდა,
ამათზე არვინ დაიწყებდა იმნაირ ზრუნვას,
მათ დასაცავად თვით ძალაც კი ეხმარათ ჩემზე.
აგრე ვიცოდი, მამისმკვლელს და ბოროტის მოქმედს.
კაცს, ვინაც ეგზომ ბიწიერი ცოლქმრობით შობა
ბილწი შვილები, არ მისცემდით ადგილს თქვენს შორის.
ისიც ვიცოდი, ბრძენთაბრძენი არეოპაგი,
მსაჯული თქვენი, არასოდეს მოგცემდათ ნებას,
ამ მაწანწალებს თქვენთან ერთად დაედოთ ბინა.
სწორედ ამ რწმენით დავეუფლე მე ჩემს ნადავლსაც.
თუმცაღა ამას არც ვიზამდი, მას რომ ჩემზე და
ჩემს გვარზე ეგზომ საშინელი წყევლა არ ეთქვა.
ვთვლიდი, რომ ვნებულს შური უნდა მეძია მასზე.
რისხვისთვის განა სხვა სიბერე არსებობს ქვეყნად
სიკვდილის გარდა? მკვდარს არ შეძრავს ტანჯვა მართოდენ.
მაშ, რაც გენებოს, ის ირჩიე. თუმც მართალს ვამბობ,
მართლ ვარ ახლა და ადვილად ძალგამის დამძლიო.
მაგრამ იცოდე, იმ საქმისათვის, შენ რომ ჩაიღენ,
თუმც ხნიერი ვარ, შევეცდები, მუქაფა გიზღო.

ო, უსირცხვილო თავხედობავ! მაინც ვინ გინდა,
რომ დაამდაბლო — მე თუ ისევ შენივე თავი?
მკვლელობაცა და ქორწინებაც, სხვა სიავენიც,
ეგ შენი ენა რომ მობრალეებს აგრე უსირცხვილად,
მე ბედშავს აკი უნებურად დამატყდა თავზე;
თვით ღმერთებს სურდათ ამნაირად რომ მომნდარიყო,
ჩვენს მიმართ რაღაც ძველისძველი რისხვა აქვთ ღმერთებს.
ჩემში რას ნახავ ისეთნაირს, რის გულისთვისაც
აგრე სასტიკად შევცოდავდი თავსა და ჩემებს?
აბა, განსაჯე, თუკი მამას დელფოში უთხრეს,
რომ შვილის ხელით სიკვდილია იმისი ხვედრი,
არ არის განა უსამართლო ცოდვა დასწამო
კაცს, ვისაც მაშინ არც კი ჰყავდა დედა და მამა
და ქვეყანაზე არც კი იყო დაბადებული.
და როცა ეგზომ უბედური ვიშვი ამქვეყნად,
რომ მამის ხელში ჩავარდნილი მამას ვკლავდი და
არც კი ვიცოდი თუ ვის ვკლავდი ან ვისი ნებით,
ვით გამამტყუნებ ამ უნებურ საქმეში ნეტავ?
საბრალოვ, ისიც კი არ გაფრთხობს, შენი ღვიძლი დის
ქორწინებაზეც რომ მაძალბე თავის მართლებას.
ამასაც მალე მოგახსენებ, არ გავჩუმდები,
რაკილა სინდისგარეციბილი აღმოჩნდი თავად.
მშობა, ო, მშობა, უბედურო, ო, ჩემო თავო,
მშობა არმცოდნემ არასმცოდნე, მშობა და მერმე
მის ნაშობს მისდა სამარცხვინოდ შვილებიც მიშვა.
ეს კი მტკაცედ მწამს, მაგ სიავეს შენ განზრახ ამბობ,
მე კი არც მაშინ არ მინდოდა მისი შერთვა და
არც ახლა მინდა ლაპარაკი შენთან იმაზე.
მე ვერვინ მეტყვის იმ ქორწილზე რაიმე ბოროტს,
ვერც მკვლელობაზე მეტყვის რამეს, შენ რომ მობრალე
და გამუდმებით რომ მაყვედრი ბოროტი ენით.
თუმც მიპასუხე ამ კითხვაზე: ვინმე რომ აქვე
ბრალის არმქონეს მოსაკლავად დაგხსმოდა თავზე,
ჰკითხავდი განა, მამა არის იგი თუ მკვლეელი,
თუ უმალ იმას მიუზღავდი, რაც ერგებოდა?
ვფიქრობ, სიცოცხლე თუკი გიყვარს, არად ჩათვლიდი

წესნა და კანონს, უმალ იქვე დასჯიდი მომხდურს.
უბედურება მეც ასევე დამატყდა თავზე,
მე ღმერთთა ნება წარმპართავდა, გაცოცხლებული
თვით მამის სულიც ამგვარადვე მეტყოდა ამას.
შენ კი, მკრეხელი, ვინაც ფიქრობ, სწორად ვამბობო
ყველაფერს, რაიც სათქმელია და რაიც არა,
ჩემს დამცირობას ცდილობ ახლა, ხალხის წინაშე.
თესევისს კეთილ სახელს ლიქნი ამჯერად შენ და
მის ათენს აქებ სანიმუშო წესრიგით მცხოვრებს,
ეგზომი ქებით გარჯილხარ და ის კი არ გახსოვს,
რომ თუკი სადმე რომელიმე მიწა დიდ ღმერთებს
მიაგებს პატივის, ათენია მათში პირველი.
შენ კი აქედან გაიტაცე ჩემი შვილები
და მოხუც მვედრელს მეც აქედან მიტაცებ ახლა.
ამის გამოა ამ ქალღმერთებს რომ ვუხმობ სწორედ,
თავს ვავედრებ და გულმხურვალედ ელალობ ამას,
შემწედ მექმნენ და თანამდგომად, რათა შეიგნო.
ქალაქსა ამას თუ რაგვარნი იცავენ მამრნი.

ქ ო რ ო

მეფევ, წმინდაა ეგ მოხუცი; მისი ვარამი
დამლუპველია, მაგრამ იგი ღირსია შველის.

თ ე ს ე ვ ს ი

კმარა სიტყვები; იჩქარიან გამტაცებლები.
მათგან ვნებულნი — ჩვენ კი ისევ ადგილზე ვდგავართ.

კ რ ე ო ნ ტ ი

რალას მიბრძანებ შენს წინაშე უძალოდ შეთენილს?

თ ე ს ე ვ ს ი

პირველი წადი, წინ გამიძებ შენს უკან მავალს,
და თუ ახლო გყავს დამალული სადმე ისინი,
თვითონ მიდი და მიმაჩვენე, და თუკი იმათ
მიაქროლებენ ავაზაკნი — არ უშავს მასაც —
უკან მიჰყვება მათ მღევარი, ვერ შეიძლებენ
ჩვენ გაგვექცენ და მადლი უთხრან ამ ქვეყნის ღმერთებს.
ახლა კი წადი და იცოდე, მათი შემპყრობი

18. ძველი ბერძნული ტრაგედია

ჩვენვე გვიპყრიხარ, მონადირეც თვით შენმა ბედმა
მოგინადირა ვით ნადირი. ვეროდეს შეძლებ
უსამართლობით შეძენილის შენარჩუნებას.
ვერვინ გიშველის; მე ხომ ვიცი, ვერ შეგვბედავდი
ამ თავხედობას შენ მარტოკა, უიარაღო,
სხვების იმედით სჩადიოდი ყველაფერ ამას.
სიფხიზლე არის ჩემი ვალი, რომ ეს ქალაქი
ერთ კაცზე სუსტი არ აღმოჩნდეს, მიმიხვდი განა?
ან იქნებ ახლაც არად გვაგდებ მე და ჩემს სიტყვას,
ისევე არად, როცა გეგმას აწყობდი. ჩვენზე.

კ რ ე ო ნ ტ ი

აქ თქვენთან მყოფი არრას გეტყვი, დაბრუნებულს კი
მეტოღინება, თუ რისი ქმნა აჯობებს ჩემგან.

თ ე ს ე ვ ს ი

იქადნე, მაგრამ გაგვიძეხი, შენ კი აქ დარჩი,
და მშვიდად იყავ, თიღიპოკ, გჯეროდეს-ჩემი —
თუკი არ მომკლეს, ვერ მონახავს სიმშვიდე ჩემ გულს,
ვიღრე უკანვე არ მოგიყვან შენს ქალიშვილებს.

ო ი დ ი პ ო ს ი

ბედნიერება მოგენიჭოს შენი ჩვენდამი.
სამართლიანი ზრუნვისათვის, კეთილო თესვეს.

მეორე სტასიმონი

ს ბ რ ო ზ ი ა

ქ ო რ ო

ნეტავი იქ რომ ვიყო, სადაც
რვალის ხმოსან არესს აღძრავს
მაღე მამრთა იერიში
პითიის დიად სანაპიროზე
ან ლამპრებიან წმინდა ნაპირზე
იღუმალ წესებს ასრულებენ აქ ქალღმერთები
კაცთა ტომისთვის; ხოლო მათი მონა-ქალები —
ევმოლბიდები — ოქროკლიტით უბამენ ენას.
აგრე მგონია, რომ ბრძოლაში შეუპოვარი

დიდი თესვესი და უბიწო
ორი ასული
ბრძოლის ყიყინით, გლოვის ზარიტ შეძრავენ მაღე
მთელს ამ მიდამოს.

ანტისტროფი ა

დასავლეთით რბიან ეგებ
და დათოვლილ კლდეთა მხარეს
ეატისის ველებიდან.
იქნებ ცხენებით ან იქნებ სწრაფი
ეტლებით უნდათ გაექცენ მღევარს.
შევიპყრობთ იმათ; სასტიკია ჩვენი არესი,
სასტიკი არის თესვიდთა მრისხანე ძალა,
უელვარებენ უზანგები მეომარ ვაჟკაცთ,
და ჭენებაში მოუშვია ყველას აღვირი,
მხედრობა მიჰქრის, მიჰქრის ყველა,
ვინც კი თაყვანს სცემს
ცხენების მფარველ ათენას და ზღვათა მეუფეს;
რეას ძვირფას ძეს.

ს ბ რ ო ზ ი ბ

იბრძვიან თუ ჭერაც არა?
თითქოს გული მეტყვის,
დავიხსნიოთ მაღე
ასულთ ეგზომ გატანჯულთ და ნათესავთა გამო ვნებულთ.
დღეს აღასრულებს რაღაცას ზევისი.
დიად ძლევათა ვარ მე მისანი.
ნეტავ ქარივით სწრაფ და ფრთამალ გარეულ მტრედად
ეთერში, მაღლა ავჭრილიყავ ღრუბელთა შორის,
ჩემი თვალებით ვნახავდი ბრძოლას.

ანტისტროფი ბ

ზევისო, ღმერთთა შორის ყოვლის
მპყრობელო და მხედო,
მიეც ქვეყნის მცველებს
ძლევის ძალა, ყოვლისმძლევი იერიშით რომ აღიძრან.
და ათენასაც ვუხმობ სანუკველს.
და მონადირე დიად აპოლონს,

მის დასაც ვუხმობ, ხშირწინწკლება და ფეხებმარდი
ირმის ჯოგებზე რომ ნადირობს. შველას ვთხოვ იმათ
ამ მიწისა და მისი ხალხისთვის.

მესამე ეპისოდონი

ქორო

ო, უცხო მწირო, ნულარ იტყვი, თითქოსდა შენთვის
ცრულ მისნობდაო შენი მცველი; აჰა, ასულნი
ისევ აქეთყენ იჩქარიან მსახურებითურთ.

ოიდიპოსი

სად? რაო, რა თქვი? როგორა თქვი?

ანტიგონე

მამა, ო, მამა,
ნეტავი ღმერთებს იმის ძალა მიეცათ შენთვის,
გეხილა კაცი, ჩვენი თავი მოგგვარა ვინაც.

ოიდიპოსი

ო, შვილო, ნუთუ აქა დგახართ? ნუთუ აქა ხართ?

ანტიგონე

თესვესმა გვიხსნა და დიადმა მისმა ამაღამ.

ოიდიპოსი

რომ მოგეხვიოთ, მოეახლეთ, შვილებო, მამას,
ალარ ელოდა იგი უკვე თქვენ დაბრუნებას.

ანტიგონე

მისაღებს ითხოვ; ძლიერ წადილს მაღლიც თან ახლავს.

ოიდიპოსი

სად დგახართ? სად ხართ?

ანტიგონე

ორივენი გიხსლოვდებით.

ოიდიპოსი

ჩემო ძვირფასო!

ანტიგონე

ძვირფასია მშობლისთვის შვილი.

ოიდიპოსი

ო, მამის კვერთხნო!

ანტიგონე

უბედურნო უბედურისა.

ოიდიპოსი

უძვირფასესნო ყველას შორის, ისევ მე მყავხართ.
რახან ჩემთან ხართ, არ დავხვდები სიკვდილს ბედშავად.
ამომიდექით, მომეკარით ორივე მხრიდან,
ჩემო შვილებო, ამარიდეთ ტანჯვა, რომელიც
მარტოდ ყოფნისას მომელოდა ეულად შეთნილს.
მოჰყევით, რაც კი თავს გარდაგხდათ, მოკლედ მიამბეთ;
მაგ თქვენს ასაკში მცირე სიტყვაც არის საკმარი.

ანტიგონე

მხსნელი ის არის. იმისი სჯობს მოსმენა, მამა;
ცოტა წვლილი გვაქვს ამ საქმეში შენაც და ჩვენაც.

ოიდიპოსი

სიტყვა რომ აგრე გავუგრძელებ ჩემს ქალიშვილებს,
ნუ გიკვირს, მეფე, არ ველოდი მე იმათ უკვე.
მე კარგად ვიცი, რომ ამ შვებას და ამ სიხარულს
არვის არ უნდა ვუმაღლოდ შენ ერთის გარდა,
განა სხვა ვინმემ, შენ იხსენი ჩემი შვილები.
დაე, რაც მე მწადს, ის გისურვონ დიღმა ღმერთებმა
თავად შენაც და შენს მიწასაც, რადგან მე მხოლოდ
თქვენთან ვიპოვე ჭეშმარიტი ღვთისმოსაობა,
ქაცმოყვარება და ურყევის პირის სიმართლე.
ჩემსავე თავზე გამოვცადე ეს ყველაფერი,
რადგან რაცა მაქვს, შენგანა მაქვს და არა სხვისგან.
მამ, მომეც ხელი, მეუფეო, ჩამოგართვა და

უკეთუ ამის უფლება მაქვს, უზღუდვად გემთხვიო.
ამას რას ვამბობ, ეგზომ ბედშავს სადა მაქვს ნება,
შევეხო ვაქაცს, ვისაც ბიწი არანაირი
არ შეჰხებია. ვერ გავბედავ, ვერ შეგებები
და არც შენ მოგცემ ამის ნებას, მოკვდავთა შორის
ისევ ჩემდენი ტანჯვის მნახველს თუ ძალუძს მხოლოდ
ჩემი ამგვარი თანამობა. აქედან გეტყვი:
დე, გაიხარე, დე, ასევე გეზრუნოს ჩემთვის.

თესევისი

როდღი მაკვირვებს ვრცელი სიტყვა შენი, რომელმაც
შვილების ნახვით გაიხარე, არც ის მაკვირვებს,
ჩემამდე იმათ რომ მიიგე შენი სიტყვები,
გულგანაწყენს არვინ ხედავს ამაში რამეს,
განა სიტყვებით ვცდილობთ ხოლმე, ჩვენი ცხოვრება
დიდების ნათლით რომ შევმოსოთ, არამედ — საქმით.
აჰა, დასტური; რაც შეგფიცე, მოხუცო, სიტყვით,
არ გეტყუე და საქმით ვქმენი; უვნებელი და
გადარჩენილი აქ მოგვარე შენი შვილები.
თუ ვით ვიხსენი მე ისინი, რა საჭიროა
ამაზე კვებნა, გოგონები გეტყვიან ამას.
ჯობს, იმ ამბავზე მომავლო რაიმე რჩევა,
აქეთ მომავალს რომ მაუწყეს გზაზე ახლანაჲ.
მოკლეა იგი, მაგრამ დიდად გასაოცარი.

ოდიპოსი

მინც რა არის, ამიხსენი, ეგვესის ძეო,
მე არა ვიცი იმ ამბისა, შენ რომ გსმენია.

თესევისი

მითხრეს, თითქოსდა ვილაც კაცი, არა თებელი
და მინც შენი ნათესავი, პოსეიდონის
საკურთხევლებთან ჩამომჯდარა სავედრებელად.
მაშინ მოსულა, მე რომ აქეთ მოვიჩქაროდი.

ოდიპოსი

საიდან არის ან რას ითხოვს თავის კედრებით?

თესევისი

ეს ვიცი მხოლოდ, სწადია, რომ რალაც გაუწყოს.
მცირედენი, თანაც თურმე არასამძიმო.

ოდიპოსი

მცირეო? განა მცირედისთვის შესთხოვდა ბომონს?

თესევისი

შენთან საუბნოდ აქ მოსული, იგი, ამბობენ,
ითხოვს, რომ მერმე უვნებლადვე გავუშვათ უკან.

ოდიპოსი

ვინ უნდა იყოს იგი მინც, ბომონთან მჯდარი?

თესევისი

აბა, დაფიქრდი, ნათესავი ხომ არ გყავს ვინმე
საღმე არგოსში, ამ წყალობას მოგთხოვდა ვინაც?

ოდიპოსი

პოი, ძვირფასო, მანდ შეჩერდი!

თესევისი

რა დაგემართა?

ოდიპოსი

არა, არ მთხოვო!

თესევისი

რა არ გთხოვო, გამაგებინე.

ოდიპოსი

მე უკვე ვიცი, თუ ვინ არის იგი მთხოვნელი.

თესევისი

ვინ არის იგი, ჩემი რისხვის ღირსი რომ იყო?

ოდიპოსი

მეფეო, იგი საქმლველი შვილია ჩემი,
სწორედ მის სიტყვებს ვერ ავიტან ყველაზე მეტად.

თესევისი

არ შეგიძლია, მოუსმინო და რაც არ გინდა,
არც შეუსწულო, მამ, რად გიმძიმს მისი მოსმენა?

ოდიპოსი

საძულველია ხმაც კი მისი, მეფევე, მამისთვის,
მას რომ დაუთმო, ნუ დამატან ამაზე ძალას.

თესევისი

მაგრამ თუ ამას გაიძულებს საკურთხეველთან
მჭლარის უფლება, გვერდს აუვლი განა ღვთის ნებას?!

ანტიგონე

თუმც ყმაწვილი ვარ, მამაჩემო, რჩევას მოგცემ და
გთხოვ, დამიჯერო, აღასრულოს, დაე, მეუფემ
სიკეთე, რაიც სულისათვის უნდა და ღმრთისთვის.
დაგვიტმე ჩვენაც, დე, მოვიდეს ჩვენთან ჩვენი ძმა.
გაბედე, მამა! დამიჯერე, ვერ გამოგძალავს
იგი ისეთ აზრს, საზიანო რომ იყოს შენთვის.
მაინც რას გავნებს, თუ მის სიტყვებს მოისმენ მხოლოდ?
ავი ზრახვები სიტყვებშივე ჩანან ყოველთვის.
შენი შვილია იგი, მამა, და ამიტომაც
თვით უარესი ბოროტების გამოც არა გაქვს
უფლება, მასაც ბოროტივე გადაუხადო,
მიეცი ნება. სხვებსაც ტანჯავს მწველი რისხვა და
სხვებსაც ჰყავთ ავი და უღირსი შვილები, მაგრამ
მათ ბუნებასაც მოდრეკს ხოლმე მოყვასთა რჩევა.
განა ახლანდელს, ძველ სიმწარეს გახედე შენსას,
მშობლებისაგან რომ იწვნიე ეგზომ სასტიკად.
თუკი იმათაც გაიხსენებ, მიხვდები, მჭერა,
ბოროტი რისხვა რა სიივეს შეიქმს ბოლოსთვის.
მცირედი გახლავს განა ამის საბუთი თავად
შენ, ვინაც თვითონ დაითხარე შენი თვალები?
ო, დამიჯერე, ცუდი არის, სიმართლის მძებნელს,
დიდხანს რომ უწევს მისი თხოვნა. არ გვარგებს, მამა,
მეფის სიკეთეს სიკეთითვე რომ არ მიეუზლოთ.

ოდიპოსი

თქვენთვის საამოდ, ხოლო ჩემთვის ეგზომ საამიმოდ
თქვენმა სიტყვებმა მძლიეს, შვილო. დე, იყოს, ავრე.
მაგრამ, მეფეო, თუკი იგი მართლაც აქ მოვა,
არვინ იუფლოს ჩემი სული, ჩემი სიცოცხლე.

თესევისი

ერთნელ ხომ მთხოვე, მეორეჯერ ნულარას ამბობ.
მე არ ვიქადი, მაგრამ ვწამდეს, სანამდის ღმერთი
მფარველობს ვისმე, უვნებელი იქნები შენაც.

მესამე სტასიმონი

სტროფი

ქორო

ვისაც უნდა, რომ მეტხანს იცოცხლოს,
ვიდრე ბედისგან ერგება ხანი,
შეუფერებელს ესწრაფვის იგი,
ცხადზე ცხადია ჩემთვის ეგ სიბრძნე.
სატანჯველთათვის მრავალგზისი და
გრძელი დღეების რიგია ხვედრად,
ხოლო საამოს ვერაფერს ნახავ
შენს წადილსა და შენს სურვილებს
მოჭიდებული. და ოდეს გიხმობს ჰადესი, ვინაც
არც ცეკვა იცის და არც სიმღერა,
ყველას ერთურთთან გაასწორებს, ყველას დაიხსნის
ბოლოს სიკვდილი.

ანთისტროფი

არ დაიბადო — აი, რა არის
ყველაზე კარგი და მერე ის, რომ
უკეთეს იშვი, საჩქაროდ ისევ
იქვე დაბრუნდე, სიდანაც მოხველ.
როცა გაივლის ახალგაზრდობა
უზრუნველი და ქარიფანტია,
რა ტანჯვა არის, შენ არ გეწვიოს,
რა ჯაფა, შური ანდა ზვაობა,
შუღლი, ბრძოლა და ანდა მკვლელობა?

ბოლოს კი მოდის საძულველი, ძალადამცლელი,
მარტოდ მშენელი და უამური
სიბერე, რათა სიავეთა ყველა სიავე
ერთად აცხოვროს.

ეკოდოსი

ქორო

ბედშავი იგიც ამ ხნისაა, განა მარტო მე.
ვით ყოველ მხრიდან ჩრდილოეთის ციკაბო ნაპირს
ატყდება ხოლმე ცივ ზამთარში და არყევს ტალღა,
აგრე ბორბავენ მოხუცის თავზე
შემზარავი და მძიმე ცოდვები.
მას ეხლებიან ისინი მუდამ.
ზოგი იქიდან, სადაც მზე ჩადის,
ზოგიც იქიდან, მზე რომ ამოდის.
ზოგი შუადღის სამხრეთ ქვეყნიდან
და ზოგი სულაც ჩრდილოეთით, ღამის რიპედან.

გიორგი ვაისროდონი

ანტიგონე

სწორედ ის უცხო კაცი არის, როგორც ჩანს, მამა,
უამლოდ და მარტოდმარტო რომ მოდის აქეთ,
ცრემლის ნაკადი ღვარად დასდის ბედშავს სახეზე.

ოდიპოსი

ვინ არის იგი?

ანტიგონე

სწორედ იგი, ვისზედაც აღრე
თავად ვფიქრობდით; პოლინიკე მოდის აქეთკენ.

პოლინიკე

ვაგლახ რაღა ვქნა, რა ვიტყო, დებო, პირველად —
ჩემივე თავის უბედობა? თუ უბედობა
მამაჩემისა? სამშობლოდან გაძევებულნი
უცხო მიწაზე მოვიძიე შეილებთან იგი.
ეს რა ტანსაცმლით შეუმოსავს ბებერი ტანი.

მოხუცის ჭუჭყით გაღესილი ტანისამოსი
ტანზე ეკვრის და მოხუცებულს გვერდებს უფიტავს,
თვალდათხრილ თავზე ქარისაგან აშლია თმები.
ალბათ ჩანთაშიც ასეთივე უღვევს საგზალი
და იმით კვებავს საბრალობელ, გატანჯულ სხეულს.
გვიან ვგებულობ მე ბედშავი ყველაფერ ამას.
თავადვე გეტყვი, კაცთა შორის უბოროტესი
ყოფილვარ მართლაც, ამგვარ დღეში რომ გხედავ მამას.
მაგრამ ხომ მუდამ გვერდით უზის ტახტთან დიად ზევს
ლმობიერება ყოვლის მიმართ, დაე, შენთანაც
ის დადგეს, მამა. ალბათ შევძლებ გამოვისყიდო
ჩემი ცოდვები, გამრავლებას ვერ შევძლებ მათსას.
რად დუმხარ?

მითხარი რამე, ნუ იბრუნებ პირს ჩემგან, მამა.
არ მეტყვი რამეს? ნუთუ ასე პატივშულაზულს
გამიშვებ უკან და არ მეტყვი რაზე მრისხანებ?
თქვენ, ო, შვილებო ამ კაცისა, ძვირფასოდებო,
თქვენ მაინც სცადეთ მამაჩემის ბაგის შერხევა,
უკარებელი რომ არის და ეგზომ სასტიკი.
სცადეთ, რამეთუ ღმრთის წინაშე ვედრებად მდგარი
არ გამაბრუნოს უსიტყვოდ და აგრე უღირსად.

ანტიგონე

რისთვის მოხვედი, ამაზე თქვი, ბედკრულო, რამე,
რადგან სიტყვები, სიხარული რომ მოაქვთ ჩვენთვის
ან რამე წყენა ან სიბრაულს აღძრავენ ჩვენში,
თავად მუნჯებსაც კი ამოჰგლეჯს რაიმე ბგერას.

პოლინიკე

მაშ, კარგი, ვიტყვი, მართლაც სწორად მითხარი, დაო,
უპირველესად იმ ღმერთს ვუხმობ დახმარებისთვის,
საკურთხევლებთან რომ ვედექვი, ვედექვი, რათა
აქ მოვსულიყავ და ამ ქვეყნის მეფის ნებართვით
სათქმელი მეთქვა, მომესმინა მამის პასუხი,
და მერმე მშვიდად წავსულიყავ. მეც ამას ვითხოვ
თქვენგან, უცხოხო, თქვენგან, დებო, და შენგან, მამა.
ახლა კი გეტყვი, რის გულისთვის მოვსულვარ შენთან:

განდევნილი ვარ სამშობლოდან, და ეს იმიტომ,
რომ შენი ტახტი მოვისურვე ყოვლისმპყრობელი,
ტახტი. რომელიც შენს უფროს ძეს ეკუთვნის წესით.
ეტეოკლემ კი, შენმა შეილმა, ჩემზე უმცროსმა,
თებეს ქვეყნიდან გამაძევა, პირველობა კი
განა თუ სიტყვით დამიმტკიცა ან კიდევ საქმით, —
უბრალოდ ხალხი შემოიმხრო. მე ახლა ვხედავ,
ამის მიზეზიც ერინისი ყოფილა შენი;
მისნებაც სწორედ ამნაირად ამბობენ ამას,
რადგან არგოსში რომ მოვედი, მეფე აღრასტოსს
სიძედ გავუხდი და ურყევი ფიცი შევეკარი
ყველა იმასთან, აპიაში პირველებსა და
იარაგანთქმულთ რომ უხმობენ, შევეკარი, რათა
იმათი ლაშქრის შვიდი რაზმით ვეკვეთო თებეს.
ვეკვეთო, რათა ამ ბრძოლაში ან თავად მოკვდეთ,
ან გავაძევო იგი, ვინაც მე გამაძევა.
იქნებ იკითხო, შენთან რისთვის მოვსულვარ მაინც?
ფრიად მდაბალი თხოვნა გვაქვს და სავედრებელი
შენდამი, მამა, თავად მე და ჩემს თანამდგომებს,
ახლა ისინი შვიდი ალმით და შვიდი რაზმით
თებეს კედლებთან შემართულან ქალაქის ირგვლივ.
პირველი არის შუბოსანი და ფრინველებით
მკითხავი ამფიარეოსი, ხოლო მეორე
ტიდევისი არის ეტოლიელ ენევისის ვაჟი,
ეტეოკლე კი მესამეა არგოსს შობილი,
მშობელმა მამამ ტალაოსმა რომ წარმოგზავნა,
ჰიპომედონტი მეოთხეა, კაპანევისი კი,
რიგით მეხუთე, დაწვასა და მიწად დამხობას
უქადის თებეს, მეექვსე კი არკადიელი
პართენობაიოსი არის ატალანტეს ძე
დედის ხანგრძლივი ქალწულობით აგრე ხმობილი.
თვით მე კი — შენი, და თუ არა შენი, ავბედი
ხვედრის ნაშობი — მაინც შენად მიხმობენ ვისაც,
თებესკენ ვუძღვი არგოსელთა გულმამაც ლაშქარს.
შენს ასულებს და შენს სიცოცხლეს გავედრებთ, მამა,
მათ გავედრებთ და ამ ერთადერთ შადლსა გთხოვთ მხოლოდ.

მე გადმომეცი შენი რისხვა ახლა, როდესაც
ჩემს ძმაზე შურისსაძიებლად მივდივარ თებეს,
ძმაზე, რომელმაც მშობლიური მიწა წამართვა.
გადმომეც, რადგან, თუ მისანთა სიტყვებს ვენდობით,
ვისიც შენ იყო, გამარჯვებაც იმას დარჩება.
თებეს ღმერთებს და მის წყაროებს ვაფიცებთ, მამა,
დამიჯერე და დამყევ ნებას, ჩვენ ხომ ორივე
მათხოვრები ვართ სამშობლოდან გაძევებულნი.
სხვათა წყალობის შემყურენი ვცოცხლობთ ორივე
და ხვედრიც სწორედ ერთნაირი შეგვხვდა მამა-შვილს.
ის კი ტირანი სახლში არის — ჰოი, მე ბედშავს —
დაგვცინის ჩვენ და ზვიადობა ატკობს თავისი.
თუკი გადაწყვეტ და ჩემს მხარეს დაიჭერ, მამა,
სწრაფად და ერთობ უჭირველად დავამხო იმას.
წაგიყვან, მამა, და გამყოფებ შენსავე სახლში.
მე დავბრუნდები, გავაძევებ რაკილა იმას.
შენი შეწევნით აღვასრულებ ამას ყველაფერს,
ხოლო უშენოდ, ვიცი, თავსაც ვერ გადავირჩენ.

ქორო

ვინაც ის შენთან მოიყვანა, იმ კაცის რიღით
უთხარი რამე და უკანვე გაუშვი იგი.

ოიდიპოსი

არა, მოხუცნო, ის რომ მართლაც ამ მიწის მპყრობელს
არ მოეყვანა ჩემთან ახლა და თავად თესვის
არ მოესურვა, რომ პასუხი მიმეგო მისთვის,
მართლაც ვერასდროს მოისმენდა ჩემ სიტყვას იგი,
ახლა კი ღირსი შეიქმნება იმ სიტყვებისა,
არაფრით რომ არ გაახარებს იმის სიცოცხლეს.
ბოროტო, აკი შენ იყავი, იგი — კვერთხის და
ტახტის მპყრობელი, ის შენი ძმა რომ უფლობს ახლა, —
მშობელი მამა რომ განდევნე ქალაქიდან და
ამ სამოსელის რომ არგუნე წილად ტარება.
ახლა დასტირი ამ სამოსელს, ახლა, როდესაც
აგრე ნატანჯი ჩემი სწორი მოსჩანხარ თითქმის.
განა საგლოვი, ისევ ჩემი სატარებია.

ის, სანამ ვარ და მეხსომები, ვითარცა მკვლელი.
აკია სწორედ შენ ჩამაგდე ამ გასაჭირში,
შენ გამაძევე, შენს გამოა, მოხეტიალე,
სხვებს რომ გამოეთხოვ ყოველდღიურ ჩემს არსებობას.
ეს გოგონები რომ არ მეშვა, ჩემი მრჩენელნი,
დღეს უკვე მკვდარი ვიქნებოდი შენი წყალობით.
ჩემი მრჩენელნი, ისინია, მე რომ მშველიან,
კაცნი არიან ისინი და არა ქალები
ჩემზე ზრუნვაში. თქვენ კი არ ხართ ჩემგან შობილნი.
ამადაც გიცქერთ ბედისწერა, თუმც განა ისე,
როგორც იმხანად, როცა მართლაც დაიძვრებიან
შენი რაზმები თებესაქენ, ვეროდეს დასცე
შენ ეგ ქალაქი, უფრო ადრე შენი ღვიძლი ძმის
სისხლით შეღებილ შენს თავს დასცემ შენს ძმასთან ერთად.
თანადგომისთვის დიდ ქალმერთებს ვლაღადებ, რათა
თქვენი მშობლების დაფასება შეიგნოთ თქვენაც
და უკადრისად არ განდევნოთ, დაბრმავებული
მშობელი მამა. როდი იქმდნენ ამას ესენი,
ამადაც სწორედ მათ იუფლონ შენი კვერთხი და
შენი დარბაზნი, თუკი კვლავაც კრონიდთან ჰგიეს
კანონთა მცველი სამართალი თავდაპირველი.
შენ კი, ო, განვედ, საძულველო, შენ არ გყავს მამა,
უბოროტესო ბოროტთაგან, მუდამ თან გტევდეს
წყევლა, რომელსაც მე აღვაველენ: არცთუ მშობელი
მიწა დაიპყრო შენი შუბით და არც ოდესმე
უკან დაბრუნდე შენს არგოსში, დაე, შენივე
ძმის ხელით მოკვდე და თვით მოკლა, ვინც გაგაძევა.
აგრე გწყევლი და ტარტაროსის მზარავ ნათესავს
ერებოსს ვუხმობ შენც თავისთან დაგიდოს ბინა.
ამ ქალმერთებსაც ვლაღადებ და არესსაც ვუხმობ,
არესს, თქვენს შორის საშინელი შუღლის ჩამომგდებს.
ხომ მოისმინე, მამ, გამშორდი და მოახსენე,
ყველა კადმოსელს და შენდამი ესოდენ ერთგულ
იმ შენს მეგობრებს, თუ რად მისცა ოიდიპოსმა
ასეთნაირი საბოძვარი თავის ვაჟკაცებს.

ქორო

როდი ვხარობდი, პოლინიკე, აქეთ მომავალ
შენი გზის გამო — ო, ახლა კი გასწი საჩქაროდ!

პოლინიკე

ვაიმე, გზაო, ვაი, ჩემო უბედურებაე,
ო, მეგობრებო, როგორია ჩვენი გზის ბოლო,
ჩვენი, ვინც არგოსს ვეშურებით — ჰოი, მე ბედშავს —
სწორედ იმგვარი, რომ არ ძალმიძს, ჩემს თანამდგომებს
მოვუთხრა მასზე, ველარც უკან დავიხვე უკვე,
დამუნჯებული უნდა შევხვდე ჩემს ბედისწერას.
ო, ჩემო დებო, ო, თქვენ მაინც, ვანაც მშობელი
მამის წყევლანი მოისმინეთ უსასტიკესი,
უკეთუ მართლა აღსრულდება ეს შეჩვენება
და თუკი სახლში დაბრუნდება ვინმე თქვენგანი,
დაე, თქვენ მაინც ნუ შელახავთ, დებო, ჩემს პატივს,
საფლავში ჩამდეთ და დაკრძალვის მომავლეთ წესი;
მაშინ დღევანდელ სახელსა და მაგ თქვენს დიდებას,
რომელიც მასზე მზრუნველობით მოგიხვეპიათ,
ჩემზე ზრუნვითაც არანაკლებს შეჰმატებთ სახელს.

ანტიგონე

ო, დამიჯერე, პოლინიკე, გემუდარები!

პოლინიკე

რისი თქმა გინდა ანტიგონე, ჩემო ძვირფასო?

ანტიგონე

სასწრაფოდ არგოსს მოაბრუნე შენი ლაშქარი,
ნურც თავს დალუპავ და ნურც ქალაქს დალუპავ შენსას.

პოლინიკე.

არ შემიძლია; რადგან მერმე როგორ გავუძლვე
ლაშქარს, რომელსაც დავაბრუნებ შიშისგან ერთხელ.

ანტიგონე

რა საჭიროა ხელმეორედ აღიძრა, ძმაო?
რა მადლს მოიგებ, თუ შენსავე ქალაქს დაანგრევ?

პოლინიკე

სამარცხენოა გაქცევა და აგრეთვე ისიც,
ჩემზე — უფროსზე — უმრწემესმა ძმამ რომ იცინოს.

ანტიგონე

ხელად თუ არა, რა სწორია მისნობა იგი,
ერთმანეთისგან რომ აღგიტყვამთ სიკვდილს ორთავეს?

პოლინიკე

მას ხომ აგრე სურს, და დათმობა აღარც ჩვენ ძალგვიძს.

ანტიგონე

ვაი, მე ბედშავს, ვინ გაბედავს შენ რომ გამოგყვეს
მის მიერ აგრე ნამისნევი სიტყვების შემდეგ?

პოლინიკე

• ცუდს არას ვიტყვი, კარგი სარდლის მოვალეობა
მუდამ საამოს უწყებაა და არა ავის.

ანტიგონე

მაშ, მართლა ასე გადაწყვიტე, ბედშავო ძმაო:

პოლინიკე

ნულარ მაკაეებ, ანტიგონე, ნულარ მაკაეებ,
უბედურია ეს ჩემი გზა უსასტიკესი
და წყევლა აწევს მამისა და ერინისების.
თქვენ კი, უკეთუ წესს ამიგებთ, სიკეთე მოგცეთ
მალაშა ზევსმა; განა ცოცხალს, მკვდარს მომეხვევით
ოღესმე ისევ. მაშ, გამიშვით, მშვიდობით, დებო,
ველარ მიხილავთ მხედველს მეტად.

ანტიგონე

ჰოი, მე ბედშავს!

პოლინიკე

ნუ მგლოვობ, დაო.

ანტიგონე

ვინ შეიძლოს, რომ არ გიგლოვოს,
შენ, ვინაც, ძმაო, ასევე ცხადად ჩაღიხარ ჰაღესს?!
288

პოლინიკე

თუ სიკვდილია, დაე მოვკვდე.

ანტიგონე

ყური დაწიგდე.

პოლინიკე

რაც არ შემფერის, ნურც შენ მეტყვი.

ანტიგონე

შენ თუ დაკარგე,

რა უბედური შევიქნები.

პოლინიკე

ღმერთი განაგებს
აგრე იქნება თუ სხვაგვარად. თქვენ კი, ორივეს,
ღმერთებს ვთხოვ ამას, არასოდეს შეგხვდეთ სიავე,
ცხადია, მართლაც, ავბედობის არა ხართ ღირსნი.

კო მ მ ო ს ი

სტროფი ა

ქ ო რ ო

თუ ბედისწერა არ მისწვდება და თუ არ შეცვლის,
მრავალ ხელახალ ავბედობას დამაწევს თავზე
ეგ უსინათლო უცხო კაცი.
ღვთაებათაგან წინასწართქმულს ვერაფერს ჩავთვლი
ცრულ და ამოდ.
ხედავს, ო, ხედავს, ყველაფერს ხედავს მარადიული
ჟამი, რომელიც
ყოველდღიურად ამრავლებს ვარამს.
შეირყა ეთერი, ო, ზევსო!

ო ი დ ი პ ო ს ი

ჩემო შვილებო, ო, შვილებო, ხომ ვერ მოიყვანს
აქაურთაგან რომელიმე დიდებულ თესვეს?

ანტიგონე

რა განგიზრახავს მაინც, მამა, რად უხმობ მეფეს?

19. ძველი ბერძნული ტრაგედია

ო დ ი პ ო ს ი

მალე ჩამიყვანს ფრთამოსილი მეხი ზევსისა
ჰადესში... თუმცა, ო, გაგზავნეთ ვინმე საჩქაროდ.

ანტიტროფი ა

ქორო

შეხედე, გრგვინავს და გრიალებს ზევსის ნატყორცნი
ვეება მეხი, ყალყზე მიდგას შიშისგან თმები,
ო, ყალყზე მიდგას,
თრთის და ცახცახებს ჩემი სული, გარდამოსული
კვლავ იწვის ელვა.
რა აღსასრული მოდის ნეტავ, ძრწოლამ შემიბყრო,
მუდამ სიკვამლე ახლავს მის გრგვინვას,
ო, დილო ეთერო, ო, ზევსო!

ო დ ი პ ო ს ი

ღვთისაგან კაცზე ნამისნევი აღსასრულია
მომღვარი, შვილნო, განრიდება აღარ ეგების.

ანტიგონე

საიდან უწყი და საიდან დაასკვენ, მამა?

ო დ ი პ ო ს ი

ვიცი ნამდვილად, მაგრამ ნეტავ წავიდეს ვინმე
და ჩქარა ჩემთან მოიყვანოს ამ მიწის მეფე.

სტროფი ბ

ქორო

ჰოი, შეხედე, როგორ გრგვინავს შორს მომქუხხარი
მეხი ზევსისა,
ო, შეგვიწყალე, შეგვიწყალე, მაღალო ღმერთო.
ნეტავ წყვდიადი ხომ არ მოგაქვს დედამიწაზე?!
დე, სასიკეთოდ მოგვკვლენოდეს შენი ნიშნება,
დაე, სამაღლოდ მოსულიყოს ჩვენთან ეს კაცი,
მაღალო ზევსო, შენდა ვლალადებ.

ო დ ი პ ო ს ი

ახლო უკვე? ნუთუ ისევ ცოცხალს მომისწრებს,
შვილებო, იგი და გონებით ჭერაც დაწმენდილს?

ანტიგონე

რა ანდერძი გასურს დაუტოვო იმის სულს ნეტავ?

ო დ ი პ ო ს ი

ჩემგან აღტყმული მაღლი მინდა მივაგო იმას,
კეთილ საქმეზე საქმიოვე მსურს გადავუხადო.

ანტიტროფი ბ

ვაგლახ, ვაიმე, შვილო, მოვედ; ო, მოვედ,
მოვედ, თუნდაც რომ
ჩვენი სამშობლოს განსაწმენდად სწირავდე ზვარაკს
ზღვათა მეუფე პოსეიდონს, მოვედ, ო, მოვედ.
ამ უცხო მოხუცს უნდა, რათა შენ და შენს ქალაქს
შენს მეგობრებსაც მაღლი უზლოს სამართლიანი.
გამოეშურე სწრაფად, პატრონო!

თესევსი

რა მიზეზია, რა ხმაურით მოცულხართ ყველა
და ამ ხმაურში რატომ ისმის ხმა უცხო კაცის?
ზეციდან ხომ არ დაგტყდომიათ დიადი ზევსის
ელვა ან სიტყვა; ყველაფერი ძალუძს ღვთაებას,
ეგზომ ძლიერი ქარაშოტი აღაგზნო ვინაც.

ო დ ი პ ო ს ი

გნატრობდი, მეფე, და მოხვედი, ამ გზაზე ალბათ
ვილაც უკვდავმა დაგაყენა შენს სასიკეთოდ.

თესევსი

ახალი არის რამე, ძეო ლაიოსისა?

ო დ ი პ ო ს ი

ჩემი სიცოცხლის გარდატეხა, არ მინდა მოვკვდე
და დანაპირი გაგიცრუოთ შენ და შენს ქალაქს.

თესევსი

რამე ნიშნებით განგიცხადლა ამგვარი ხვედარი?

ო დ ი პ ო ს ი

მაცნე ღმერთები მაუწყებენ ამას უცდომლად,
მათი ნიშნები არასოდეს გვატყუებს მოკვდავთ.

თ ე ს ე ვ ს ი

მაინც რა იყო ეგ ნიშნები, მოხუცო კაცო?

ო დ ი პ ო ს ი

გრგვინვა მეხისა მრავალგზისი და უძლეველი
ხელით ნატყორცნი მრავალგზისი ელვის ისრები.

თ ე ს ე ვ ს ი

მე მჯერა შენი; რაც წინასწარ გვითხარი ადრე,
ყველა აღსრულდა. თქვი, რას მირჩევ, როგორ მოვიქცე.

ო დ ი პ ო ს ი

ეგვესის ძეო, მე გასწავლი სიბრძნეს, რომელიც
შენს ქალაქს მარად უბერებელ ქალაქად აქცევს,
იმ ადგილს, სადაც უნდა მოკვდებო, თავად გაჩვენებ,
თვით წარგიძღვები, არვის შეველა არ დამჭირდება.
და შენ კაცთაგან ნურასოდეს ნუ ეტყვი ვინმეს,
სად იმყოფება, დაფარული სად არის იგი,
რათა მრავალი ფარისა და შუბის სანაცვლოდ
მეზობლებისგან იგი იყოს თქვენი მფარველი.
იმას, რისი თქმაც მკრეხელობა არის ამჯერად,
თავად შეიტყობ, იქ რომ მოხვალ განმარტობით,
ქალაქელთაგან მე არავის არ ვეტყვი იმას,
არც შეილებს ვეტყვი, ძლიერ მიყვარს თუმცა ისინი.
დაფარე იგი თავად შენაც და როცა მოვა
სიკვდილის ეამი, შენს მემკვიდრეს გაანდე მხოლოდ,
მეფიდან მეფეს გადაეცეს ნადაგ იგი.
დღე ასე დარჩეს შენს ქალაქში, სპარტთა მოდგმისთვის
მარად უძლეველ დიდ ათენში. ქედმაღლობა კი
ქალაქთა შორის ბევრს სჭირს ხოლმე კეთილად მცხოვრებს.
გვიან აპყრობენ თავის მზერას ღმერთები იმას,
მათ წესს განუდგა და ზვაობას მიეცა ვინაც.
არ დაგემართოს შენაც ასე, ეგვესის ძეო.
უჩემოდ იცი ყველაფერი, ახლა კი როცა

ღმერთის ნიშნება აჩქარებას მაუწყებს უკვე,
ნულარ ვაყოვნებთ, მივაშუროთ იმ ადგილს ჩვენაც.
შვილებო, უკან გამომყევით, მე გაგიხდებით
ჯერ არგაგონილ წინამძღოლად, მე, ვინაც ადრე
თქვენვე დაგყავდით. გამომყევით, ნუ შემეხებით,
მევე მომანდეთ ჩემი წმინდა სამარის პოვნა,
სადაც ამ მიწით მიწერია რომ დავიფარო.
აგრე, აქეთკენ გამომყევით; აქეთ მივყავარ
სულების მეგზურ პერმესსა და ქვესკნელის ღმერთქალს.
ჰოი, შენ, ბნელო სინათლეო, ოდესღაც, სადღაც
ჩემი იყავი, ამჟამად კი უკანასკნელად
მეხები ტანზე. მივალ, რათა აღსრულებული
სიცოცხლე ჰადესს ჩავაბარო. ო, სანუკველო,
თავად შენაც და შენი მიწაც, შენი მსახურნიც
იყავით მარად ბედნიერნი და სიმართლეში
მარადის ნეტართ მეც გახსოვდეთ, როცა მოკვდები.

მეოთხე სტასიმონი

ს ბ რ ო ზ ი ა

ქ ო რ ო

თუკი ნება მაქვს, ჩემი ლოცვებით,
თაყვანი რომ გცეთ, უხილავო დიდო ქალღმერთო,
და შენც, აჩრდილთა საბრძანისის დიდო მეუფე,
შენ, ო, აიღონევს, აიღონევს,
გემუდარები უდრტვინველი სიკვდილით ჩაპხდეს
მოხუცი იგი სტიქისა და აჩრდილთა სახლში,
რათა მართლაცდა უსამართლო და უთვალავი
უსასტიკესი სიმწარის შემდეგ
— მას რომ დაატყდა

კვლავაც აღავსოს იგი ღმერთმა სამართლიანმა.

ანთისბროფი ა

მიწის ქალღმერთნო და უძლეველო
მხეცო, ჰადესის სტუმარმრავალ ბჭესთან რომ წევხარ,
და შენს ქვაბულში იღრინები გულისწამლებად,
ბრდღვინავ, რამეთუ, როგორც ჩვენ ვამბობთ,
ბნელი ჰადესის დარაჯი ხარ მარადიული.

შენაც გეას და ტარტაროსის ბნელო ასულო,
მკვდართა საუფლოს ჩაიყვანო, გვედრო, ქვესკნელში
— შენს კართან მდგარი სამართლიანი
უცხოტომელი,
შენ, ვისაც გიხმობ მარადისად მიმადინებელს.

ე ს ს ო ღ ო ს ი

შ ა ც ნ ე

ქალაქის მკვიდრნო, თუკი მოკლე სიტყვით ვიტყოდი,
ამას გამცნობდით, აღარ არის ოიდიბოსი.
ხოლო იმ ამბავს, რაც იქ მოხდა ცოტა ხნის წინათ,
ვერაინ შეძლებს მოკლე სიტყვით მოუთხროს ვინმეს.

ქ ო რ ო

მაშ, დაიღუბა, უბედური?

შ ა ც ნ ე

ეჭვიც არ არის,
სამარადისოდ მიატოვა მან ეს ცხოვრება.

ქ ო რ ო

და მაინც როგორ — ღვთის ნებით და უმტკივნეულოდ?

შ ა ც ნ ე

ესე ამბავი გაცეების ღირსია მართლაც.
აქედან როგორ გაემართა თავად ხედავდი,
რადგან აქ იყავ — არ უძლოდა მას წინ არავინ.
პირიქით მოხდა: თავად იმას მივყავდით ყველა.
მერმე კი, როცა მიღწეა ციციბო დაღმართს,
სპილენძის კიბედ რომ ეშვება მიწის წილში,
გზაჯვარედინთან ერთ-ერთ გზაზე შედგა მოხუცი
უფსკრულის პირას, — ძმობის ნიშნად სწორედ აქ დგანან
პერიტოოსის და თესევის ქანდაკებები.
შუაში დადგა იგი მათგან, თორიკულ კლდისგან,
გულცარიელი მსხლის ხისა და ქვის სამარისგან.
დაჯდა, გაიძრო შუქუიანი თვისი სამოსი,
მერმე ასულებს მოუხმო და განსაბანებლად

და საკუთხეველად წყლის მოტანა უბრძანა შეილებს.
მათაც უმაღლე მიაშურეს მწვანით შემოსილ
ღემეტრეს გორაკს, იქიდანაც კარგად რომ ჩანდა.
მსწრაფლ მოიტანეს ნაბრძანები, განბანეს იგი,
როგორც წესია და სამოსით შემოსეს თეთრით.
და ბოლოს, ოდეს განიხარა ყოვლითა ამით
და აღარ დარჩა არა საქმე, რაც იმას სურდა,
მიწისმიერმაც სწორედ მაშინ იგრგვინა ზევსმა.
რა ესმათ მისი, აცახცახდნენ შიშით ქალწულნი,
მამას მუხლებში ჩაუვარდნენ და გლოვის ზარით
დიდხანს იცემდნენ ხელებს მკერდში ცრემლდადენილნი.
და მან კი, ოდეს გაიგონა მათი გლოვის ხმა,
მშვიდად მოჰხვია ხელები და უთხრა: „შვილებო,
ღღეს უკვე მეტად აღარა გყავთ მშობელი მამა,
მოკვდა ყოველი ჩემეული და თქვენაც უკვე
აღარ გექნებათ ჩემი რჩენა ჯაფად და ზრუნვად.
მე ვიცი, იგი მძიმე იყო, შვილებო, თქვენთვის,
მაშ, დე, ამ სიტყვამ განაქარვოს ეს თქვენი ტანჯვა.
არ არის ქვეყნად სიყვარული უფრო ძლიერი,
ვით სიყვარული ამ კაცისა. დაობლებულნი
ამიერიდან კეთილადვე იცხოვრებთ ისევ“.

აგრე ურთიერთს ჩაკონილნი დიდხანს ტირილდნენ
გულამოსკვნილად სამივენი, და ბოლოს, როცა
იყუჩეს სამთა და ტირილი და მათი გლოვა
აღარ არღვევდა დამდგარ ღუმელს, ანაზღად რაღაც
ხმამ მოუწოდა ოიდიბოსს და მაშინ მათაც
ყალყუე დაუდგათ შიშისაგან ზარგანხდით თმები,
რადგან ბევრგზის და ბევრი მხრიდან მოუხმო ღმერთმა:
„ო, ოიდიბოს, ოიდიბოს, რად ვაგვიანებთ
შენს წასვლას ნეტავ? შენ ისედაც დიდად დაყოვნდი“.
და როცა მიხვდა, ღმერთისაგან ვარო ხმობილი,
დიდი თესევისი, მიწის მეფე იხმო თავისთან.
და როს მივიდა იგი მასთან, უთხრა: „ძვირფასო,
მომეცი ხელი იმის ნიშნად, რომ არ უმტყუნებ
ასულებს ჩემსას — თქვენც მიეცით, შვილებო, ხელი —
და შემომპირდი, რომ ერთგული იქნები მათი
და რომ ყოველთვის სასიკეთოდ იზრუნებ მათთვის“.

და მეფემ, როგორც კეთილშობილ ვაჟაკს შეჰფერის,
დაუყვედრებლად შეჰფიცა და პირობაც მისცა.

და ყოველივე ამის შემდეგ ოდიპოსმა
შვილებს მოჰკიდა ხელები და ამგვარად უთხრა:
„შვილებო, უნდა დაჰმორჩილდეთ მოსახდენსა და
უნდა დატოვოთ ეს ადგილი, რათა არ ნახოთ
და არ ისინოთ, რაც არა ზამს ხილვად და სმენად.
არამედ წადით და საჩქაროდ. მხოლოდ მეუფე
თესევსა დარჩეს, რათა ნახოს, რაც აქ მოხდება“.

აგრე თქვა მან და სუყველანი მას დავმორჩილდით.

გამოვეშურეთ ასულებთან ერთად და ყველას
ცრემლი გვდოდა ნაკადივით. რა გამოვეშორდით
იმ ადგილს, უკან მოვიხედეთ და დავინახეთ,
რომ უკვე არსად აღარ ჩანდა იგი მოხუცი.

მეფელა იდგა, გაეწვდინა ხელები წინ და
თვალებს მალავდა, თითქოს რაღაც აუტანელი,
ზარგანმხდელი და საშინელი ხილვა ენახოს,
თუმცაღა მალე აგრე ვხედავთ, იჩოქებს მეფე
და თაყვანსა სცემს დედამიწას, ხოლო სიტყვებით
დიდებულ ღმერთთა ოლიმპოსაც მიაგებს პატივს.

ხოლო რა ხვედრით აღესრულა ოდიპოსი,
თესევსის გარდა ვერვინ იტყვის მოკვდავთა შორის.

რადგან არც ღმერთის ცეცხლისმფრქვეველ ელვას დაუწვავს
და არც ზღვის ქარბუქს წაუღია საითმე იგი.

შესაძლო არის, რომ მეგზურმა ვინმე ღვთაებამ
წარგვევარა იგი ან წყვედიადმა ჩაიკრა გულში.

არც ტანჯვით არის იგი მკვდარი და არც რაიმე
სნეულებისგან ძალმიხდილი, მოკვდავთა შორის

იგი — ყველაზე საოცარი. თუკი მე ვცდები,
არა მგონია, არ ცდებოდეს, ვინც ასე ფიქრობს.

ქორო

საღლა არიან ასულები და ვინც მათ ახლდა?

მაცნე

შორს არ არიან, რადგან მოთქმის მკაფიო ხმები
მე მანიშნებენ, რომ აქეთკენ მოდიან ისევ.

296

კოჰოსი

ანტიგონე

სტროფი ა

ვაგლახ, ვაიმე, საჭიროა, რათა ორივემ

სისხლი ვიგლოვოთ მამაჩვენისა,

ვიგლოვოთ ახლა და მერმისშიც ვიგლოვოთ იგი —

დაწყველილი და ავბედითი. ამ სისხლის გამო

ადრეც მრავალი ჯაფა გვადგა და მერმისშიაც

მრავალი გველის უბედურება.

ქორო

რა მოხდა, ბალო?

ანტიგონე

მოსახდენი მოხდა, ძვირფასო.

ქორო

წავიდა იგი?

ანტიგონე

სწორედ ისე, შენ რომ გინდოდა,

რადგან არც არესს მოუტაცნია

იგი და არც ზღვას. ბნელმა წიაღმა

ჩაინთქა იგი თავის წყვედიადში

შეუცნობელი ბედით და ხვედრით.

ვაგლახ, ორთავეს, სვეუბედურთ! ო, ავბედითი

ღამე მომდგარა ჩვენს თვალებზე;

რომელ მიწაზე ანდა ბორგნულ

ზღვაზე ვიპოვით ჩვენს ბედს ეულნი.

როგორ ვიპოვით ანდა სად არის

ჩვენი ცხოვრების მწარე საგზალი?!

ისმენე

არ ვიცი, დაო, ნეტავი სისხლით

უძლომელ ჰადესს მოვეტაცე და

მამასთან ერთად მოვეკალ სულაც.

სიცოცხლეს, დღეს რომ მომდგარა ჩემთვის,

სიცოცხლე უკვე არც ეთქმის მეტად.

297

ქორო

თქვენ, შვილთა შორის გამორჩეულნო,
ღმრთის განაჩენი ღირსეულად ატარეთ მუდამ.
ნუ სტირით. ხვედრი, თქვენ რომ მოგვეგოთ,
სულაც არ არის აგრე სასტიკი.

ანტიგონე

ანტიგონე ა
ო, შენატრება ის სიმწარე. ძვირფასი იყო
იგი — არაფრით გასახარი,
ძვირფასი იყო, როცა ხელით მიმყავდა იგი.
მამა, ო, მამა, დედამიწის წყვედიადში მწოლო.
კარგად იცოდე, არასოდეს არ განელდება,
ჩვენი შენდამი სიყვარული.

ქორო

მან აღასრულა?

ანტიგონე

აღასრულა ის, რაც მას სურდა.

ქორო

რა სურდა?

ანტიგონე

სადაც თავად სწადდა, იქ მიიცივალა
უცხო მიწაზე. მისი ლოგინი
მარად წყვედიადში დანთქმულა ქვემოთ.
განა უცრემლო დაგვრჩა წუხილი;
მუდამ, ო, მუდამ გიგლოვებენ ცრემლდადენილი
ჩემი თვალები. არ ვიცი, მამა.
რა უნდა მოხდეს, სვეგამწარებულს.
ეს ჩემი გლოვა რომ გამინელოს.
ვაიმე, უცხო მიწაზე გწაღდა.
სიკვდილი, მამა, მაგრამ რად მოკვდი
ასე სულ მარტო, ასე უჩემოდ.

ისმენე

ვაი, მე ბედშავს, რა ხვედრი გველის

ან კიდევ შენაც, ძვირფასო დაო,
გამისგან აგრე მიტოვებულეხ?

ქორო

რახან აგრეა, რომ მამათქვენმა
ნეტარად გახსნა, სანუკველნო, სიცოცხლის ბოლო
შეწყვიტეთ გლოვა; სიავისათვის
არავინაა მიუწვდომელი.

სტროფი ბ

ანტიგონე

მოდი, დავბრუნდეთ, ძვირფასო.

ისმენე

რატომ?

ანტიგონე

სურვილი მტანჯავს...

ისმენე

რისი სურვილი?

ანტიგონე

სამარე მინდა ვიხილო, დაო.

ისმენე

ვისი სამარე?

ანტიგონე

მამაჩვენისა.

ისმენე

განა ვისა აქვს იქ მისვლის ნება?
ნუთუ ვერ ხედავ?

ანტიგონე

რას ვერა ვხედავ?

ისმენე

იმას, რომ...

ანტიგონე

მაინც რასა, ძვირფასო?

ისმენე

მოკვდა და არვის არ დაუმარხავს.

ანტიგონე

მაშ, წამიყვანე და მეც მომკალი.

ისმენე

ვაიმე, ბედშავს, სად გავატარებ
ამ ჩემს სიცოცხლეს სევდამწარებულს
განწირული და დაობლებული?

ანტიგონე

ქორო

ნუ გეშინიათ, ძვირფასებო.

ანტიგონე

საღლა გაექცეთ?

ქორო

თქვენ დაღწიეთ თავი საფრთხეს...

ანტიგონე

ამას რად ამბობ?

ქორო

არ დაგატყდებათ უბედურება.

ანტიგონე

მე ვფიქრობ.

300

ქორო

მაინც რას ფიქრობ ნეტავ?

ანტიგონე

არ ვიცი, როგორ დავბრუნდეთ უკან.
არ ვიცი.

ქორო

ნულარ დაეძებ.

ანტიგონე

ტანჯვა

დამაწვა.

ქორო

ადრეც ხომ გაწვა.

ანტიგონე

ადრე

ერთობ და აწკი ზომიზე მეტად.

ქორო

ტანჯვის რა დიდი ზღვა გერგოთ წილად!

ანტიგონე

ვაიმე, საღლა წავიდეთ, ზევსო?
რა იმედს მომცემს, რას მომიბოძებს
ნეტავ ამჯერად დიდი ღვთაება?

სისტემა

თესევისი

შეწყვიტეთ, შვილებო, იმაზე გოდება,
რაშიაც მაღლი და ღამეა მიწისა;
ცოდვია ამაზე ტირილი.

ანტიგონე

შენს ფერხითი განვეერთხმით, ეგეესის ნაშობო.

თესევისი

რისა მთხოვთ, შვილებო? რისი ქმნა გწალიათ?

301

ანტიგონე

გვინდა სამარე მამაჩვენისა
თავად ვიხილოთ.

თესევსი

არავისა აქვს იქ მისვლის ნება.

ანტიგონე

რატომ გვითხარი ასე, პატრონო?

თესევსი

ჩემო შვილებო, მან აგრე თქვა, რომ მის სამარეს
არვინ არ უნდა მიეახლოს მოკვდავთა შორის,
არვის არ უნდა განვუცხადო, სად არის იგი,
სად არის მისი წმინდა სამარე.

მან ისიცა თქვა, რომ ამგვარად თუკი ვიზამდი
მარად ნეტარი შეიქმნება ჩემი ქვეყანა.

ღმერთმაც ისმინა ეს სიტყვები და
ზევისის ჰორკოსიც ისმენდა ამას.

ანტიგონე

რაკილა თვითონ მას სურდა აგრე,
ნულარას ამბობ; ესეც კმარა. მაგრამ, მეფეო,
გემუდარებით, ჩვენს თებეში გაგვიშვი ისევ,
ძმების სიკვდილი რომ აღვკვეთოთ
ურთერთის ხელით.

თესევსი

მასაც აგრე ვიქმ და ყველაფერსაც
თქვენს სასიკეთოდ რომ მინდა თავად
და მამათქვენის წმინდა მადლისთვის.
ამის ქმნა ჩემთვის როდის არის, შვილებო, მძიმე.

ქორო

მაშ, დამშვიდდით და ნულარ გლოვობთ,
მეტს ნულარ ტირით.

ურყევი არის სიტყვა მეუფის.